

Domoljub

V Ljubljani, 8. novembra 1939

Leto 52 • Štev. 45

V boj za katoliški tisk!

Blíža se konec leta. Z njim nastopajo zlasti za nas katoličane nove naloge, med katere spada tudi katoliški tisk. Delo za katoliški tisk spada med najvažnejše in najlepše naloge, ki jih ima katoličan. To je naglasil sam Kristusov namestnik na zemlji, pokojni papež Pij XI., ko je dejal: »Razširjanje katoliškega tiska je najboljša apostolsko delo, ki ga moramo opraviti!«

Vojaku, ki bi šel v vojno brez orožja, bi po pravici dejali, da je nespameten. Tudi mi katoličani smo in moramo biti neprestano v boju, v boju proti sovražnikom Kristusovim, proti načelom materializma in hudobije. V boju moramo biti proti raznovrstnim sovražnikom, ki se zaganjajo v naša verska, nravna, vzgojna in socialna načela. V boju moramo biti proti sovražnikom, ki se zmerom in povsod norčujejo iz svetništva, iz pobožnosti, iz čudežev in iz vseh vrst verskih ustanov. In — kaj je najmočnejše orožje vseh teh sovražnikov Kristusovih? Tisk! Tiskana beseda, časnik, letak, knjiga, brošura. Tisk je svetovna veselila. Tega se naši načelniki in verski nasprotniki dobro zavedajo, zato pa dajejo prav tisku tako veljavo in pomen. In če je tisk eno izmed glavnih orožij nasprotnikov, mora biti tudi naše orožje! Enako se z enakim uničuje!

Zato pa, na delo za katoliški tisk! V boj za katoliški tisk, a ponavljamo: tudi v boj zoper nekatoliški tisk! In kaj naj bo končni cilj? Z neomajnim prizadevanjem moramo predvsem doseči to, da se bo vsak naš župljan zavedal, da kot katoličan ne sme ne podpirati ne brati nekatoliškega tiska, ampak da mora z vsemi srcévstvi razširjati, brati in podpirati samo katoliški tisk. Katoliški tisk pa so tisti časniki, letaki, knjige, ki so pisane po katoliških načelih, ki jih pišejo katoliški možje, tiskajo katoliške tiskarne in ki so tudi predvsem namenjene katoliškim družinam.

Kako naj opravljamo delo za katoliški tisk? Vsako župnijsko vodstvo, zlasti pa župnijski odbori katoliške akcije, pri katerih morajo odlično sodelovati tudi fantje in dekleta, naj si oskrbijo najprej seznam tistih, ki so naročniki nekatoliških listov in knjig, za tem pa tudi seznam naročnikov našega katoliškega tiska. Naročnike nekatoliških listov in knjig je treba takoj začeti nagovarjati, naj se odpovedo listom in knjigam, ki niso v skladu z našo sv. vero. Kmalu pa jim je treba tudi svetovati, naj nekatoliške liste in knjige zamenjajo s katoliškimi. Gotovo je, da ne boste dosegli uspeha čez noč. Gotovo je pa tudi, da z vztrajnim delom dosežete marsikaj, zlasti v teh mesecih okrog novega leta.

Pri vsem tem delu je treba zlasti poudarjati, da današnji čas zahteva od katoličanov, da so katoličani v vsakem pogledu, da naš čas zahteva tako imenovanih popolnih katoličanov. Katoličan pa ni popoln, dokler podpira tisk, ki katol. veri in cerkvi nasprotuje, jo smeši ali celo zasmehuje in sovraži.

Ni pa zadostna samo dobra beseda. Poleg prigovarjanja, naj se naroče na katoliške liste, je treba neodločnožem kar v roke dati nekaj katoliških listov. Sprva si jih bodo le površno in na hitrico ogledali. Zato je treba ponujanje listov večkrat ponoviti, dokler ne dosežemo zaželjenega uspeha.

Prav posebna naloga glede razširjanja katoliškega tiska pa čaka vse zlasti pri tistih hišah, v katerih doslej sploh še niso imeli nobenega lista. Pri takih hišah je zlasti treba poudarjati načelo, da mora v vsaki katoliški hiši biti vsaj en katoliški list. Če si ne naroče katoliškega lista, so vsak dan v nevarnosti, da zaide mednje nasprotni list. Tudi

revne hiše poznate v svoji župniji. Tem je treba pomagati na ta način, da jim vi ali posodite svoj list ali pa zberete pri premožnejših zbirke, iz katerih boste potem za revne družine naročili vsaj po en katoliški list. Tako delajo tudi drugi narodi. Na nekaterih listih v Nemčiji je že kar na prvi strani natisnjeno: »Preberi in daj dalje!« Kjer koli bi vodstvo v župniji samo ne moglo opraviti tega obsežnega dela, tam je dolžnost zlasti vas, fantje in dekleta, da odborom pomagate in z novo vneto greste na delo za katoliški tisk. Poudarjamo, da je zlasti sedajle okrog novega leta najprimernejši čas za tako in podobno delo.

Znano je, da v Rusiji dajo skoraj 40% državnih dohodkov za časopise in knjige, ki naj razširjajo komunistična načela. Ali bomo ob tem mi katoličani spali? Nikakor ne! Zarveč vse svoje sile bomo posvetili razširjanju katoliškega tiska.

Ta članek smo ponatili iz »Kresac«, znanega glasila naših fantovskih odsekov. »Kresac« prav toplo priporočamo vsem »Domoljubovim« prijateljem v naročbo!

Trije daljnosežni dogodki

V preteklem tednu so trije dogodki, ki imajo daljnosežno važnost.

Prvi dogodek je govor sovjetskega zunanjega komisarja Molotova. Sovjetski minister je razčlenil sovjetsko zunanjo politiko, ki jo je mogoče posneti v naslednje stavke: Sovjetska Rusija je prijateljica Nemčije, odobrava nemško politiko, odobrava razpad Poljske in nemško zasedbo te države, ter obljublja Nemčiji poglobitev prijateljstva in obsežno gospodarsko in politično sodelovanje v bodočnosti. Molotov je torej govoril vse drugo, samo »slovansko« ne. Ostal je boljševek. Nadalje je Molotov napadel Turčijo, ki se je vezala z Anglijo in Francijo. Pohvalil se je, da si je Sovjetska Rusija osvojila baltičke države, in da sedaj pritiska na Finsko ter napovedal podobno »mirovno ureditvo« odnošajev s sovjetskimi sosedami na območju Črnega morja, torej na Balkanu. Napadel je Ameriko, ki se je postavila ob stran Anglije in Francije. Končno je zvalil vso krivdo za vojno na Anglijo in Francijo, medtem ko je Nemčijo označil kot nedolžno žrtev angleške in francoske grabežljivosti. Govor Molotova je razbitril evropski položaj, ker je prikazal cilje sovjetske politike. Razočaral je nekoliko tudi Nemce, ker jim ni ponudil vojaške pomoči, ampak samo besedne vzpodbude. Položaj pa je v toliko jasen, da je treba za enkrat še resno računati s trdnim sodelovanjem

med Nemčijo in Sovjetijo. To je povedal Molotov.

Drugi dogodek je sprememba v italijanski vladi. Spremenjeni so vsi ministri razen štirih. Tudi v vrhovnem vodstvu oborožene sile so velike spremembe. Čemu to, se ljudje sprašujejo? Ker so iz vlade izpadli ministri, ki so bili najbolj vneti za zvezo z Nemčijo, namreč Starace in Alfieri, in ker je bil zamenjan šef generalnega štaba Pariani, ki je izdelal načrt za vojaško sodelovanje Nemčije in Italije, z maršalom Grazianijem, smatrajo nekateri, da je Italija s tem hotela pokazati nekoliko svojo nevoljo nad zavezništvom med Nemčijo in Sovjetijo ter se nekoliko odmakniti od Nemčije. Italiji naraščajoči vpliv Sovjetov na Balkanu ter nevarnost, da ne prodrejo do Sredozemskega morja, ni všeč. Delovala bo proti. Za to ji je bilo treba noviti mož, ki bodo delali na Balkanu novo politiko prijateljstva (na primer prijateljska pogodba med Italijo in Grčijo), ki naj bo obenem tudi politika obrambe proti Sovjetom, ki jih je nemško-sovjetski pakt spustil semkaj v Evropo.

Tretji dogodek je sklep Amerike, da bo dovolila prodajo in izvoz orožja vsakomur, kdor blago takoj plača in ga na lastnih lastnih odpelje proč. Ta ugodnost velja seveda za vse države, za oba vojskujoča se tabora. Toda

(Nadaljevanje na priložni strani »Dopolnili«)

KAJ JE NOVEGA

DOMAČE NOVICE

d P. Bernard Ambrožič se vrača v Ameriko. Te dni je odpotoval čez Trst v Ameriko p. Bernard Ambrožič, ki se je mudil delj časa v domovini. Ob svojem prihodu v domovino je imel lepe načrte, da bi med slovenskim narodom vzbudil in poglobil zanimanje za izseljenska vprašanja, predvsem pa, da bi naše ljudi seznanil z življenjem ameriških Slovencev. Prinesel je s seboj mnogo slik, da bi z njimi poživel svoja predavanja. Žal pa mu je bolezen te lepe načrte preprečila in je moral celo iskati pomoči v bolnišnici. Sedaj odhaja p. Bernard nazaj v Ameriko, in sicer bo posvetil vse svoje sile organizaciji in misijonskemu delovanju med našimi rojaki v Kanadi. G. patru želimo srečno pot in njegovemu delu obilo blagoslova. Obenem mu pa domovina izroča prisrčen pozdrav za svoje sinove in hčere v Ameriki.

d Raa za žganjekuharje. Zganjekuharji niso dovolj pozorni na predpise, kar jim povzroča nato občutno in nepotrebno škodo. Mnogi so nakupili cele avtomobile češpelj ter jih sedaj predelujejo v žganje. Treba je vedeti, da je samo ono žganje trošarin oproščeno, ki je proizvedeno iz lastnega — doma pridelanega — sadja. Tudi tako žganje ne sme imeti več nego 45%, sicer se zatrošarini kot spirit. Vsako kupljeno sadje ali kupljeno in doma pridelano (pomešano) pa, kadar se predela v žganje, je treba proizvod žganja v 24 urah prijaviti finančni kontroli in hkrati plačati banovinsko in občinsko trošarino.

d Kaj čakate? Ali hočete zopet naročiti cenik šele potem, ko bo istega zmanjkalo. Pišite še danes trgovski hiši Stermečki, Celje, po novi cenik in vzorec.

d V Ljubljani je pasja steklina. Ker je bila 31. oktobra v drž. veterinarskem bakteriološkem zavodu uradno ugotovljena steklina pri psu nekega posestnika z Viča, je mestno poglavarstvo po zakonu o odvratanju in zatiranju živalskih kužnih boleznih moralo za področje mestne občine ljubljanske odrediti zaporo psov in mačk. Psi-čuvaji morajo biti vedno zaprti na dvoriščih ali pa priklenjeni na verige, vsi drugi psi, kakor lovski, luksuz-

ni in drugi, pa morajo nositi nagobčnike ali pa biti na vrvi. Seveda je prepovedano pse voditi v javne lokale. Vse mačke morajo biti varno zaprte, poleg tega je treba posebnega dovoljenja mestnega poglavarstva, če kdo hoče psa ali mačko odpeljati iz Ljubljane. Za lovske pse dovoljuje mesno poglavarstvo izjeme na pravilno kolkovano prošnjo lovcev, toda samo za čas in kraj lova. Vsakdo mora svojega psa, če je prišel v dotiko s steklim psom, takoj oddati mestnemu konjaču ali pa ga varno zapreti, na vsak način pa mora tak primer brez odlašanja javiti mestnemu veterinarskemu uradu na Krekovem trgu št. 10 L nadstr. Psi in mačke, ki bodo zaloteni, da niso zavarovani po teh odredbah, bodo odvzeti, lastniki pa strogo kaznovani.

d Mačke in fantovske povrhnjke, suknje, damske plašče, streške in deklishe plašče za sime dobite domače delo najceneje pri Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

d Pomagajte kmetu v boju proti divjim svinjam! Ze lamsko leto smo objavili poročilo, da so se po naših gozdovih okrog Turjaka, Skocijana, Ponikve in Račne razplodili divji prašiči, ki povzročajo veliko škodo po polju. Ker so kmetje nepoučeni, kako naj prijavijo škodo, povzročeno po divjadi, niso dobili nič odškodnine, čeprav so imeli uničene kar cele njive koruze in krompirja. Med kmeti vlada nezadovoljnost, ker so pa upali, da se bo divjad umaknila iz naših gozdov nazaj na Kočevsko, so vse mirno potrpeeli. Medtem so lovci res ustrelili nekaj divjih prašičev —

Zahvala

Dne 1. julija t. l. mi je požar uničil ustanovniško hišo in druga gospodarska poslopja. Ker redno plačujem naročnino »Domoljuba«, mi je uprava »Domoljuba« nakazala

1000.— din

požarne podpore, za katero se ji najskrajnejše zahvaljujem ter vsakomur priporočam, da postane naročnik »Domoljuba« ker si s tem zagotovi v slučaju požara tudi zavarovanje pri »Domoljubu«.

Josip Kocman, vas Zavrh 14,
p. Nova vas pri Rakeku.

vendar pa to ni nič pomagalo. Letos spominam se kmetje opazili po gozdovih že kar cele črede nevarne divjadi, ki so že zgodaj začle na polja ter iskale hrano — vsajen krompir. Kaj naj bi tedaj kmet storil? Ali naj bi na novo krompir vsadil? Saj je prepričan, da bo čez noč zopet pazna njiva. Tako so akoli vse poletje povzročali divji prašiči veliko škodo, na jesen pa so imeli naši kmetje na polju »delavec«, divje prašiče, ki so kopali krompir in lomili koruzna stebila. Saj je res težko verjeti, da more žival napraviti toliko škode, ako se sam ne prepričaš.

d Za naše delavstvo. V torek, dne 31. oktobra je bila na okrajnem načelnstvu v Novem mestu po daljši razpravi podpisana skupnostna pogodba za parno žago kneza K. Auersperga v Soteski. ZZZ je na tej razpravi uspešno zastopala koristi delavstva in je bila dosežena pogodba ter zvišanje mezd. Na razpravi so bili navzoči tudi zastopniki socialistični.

Gospodarska vojna

Tako rekoč na vseh bojiščih je v preteklem tednu vladal mir, ali vsaj ni bilo pomembnejših dejanj. Na suhem se je najmanj zgodilo. Napovedovali so velikansko nemško ofenzivo, enkrat proti Franciji, drugič kar čez Rokavski zaliv proti Angliji, toda do sedaj ni bilo nič. Pravijo, da so nemški generali Hitlerju odsvetovali takšne nastope. — Na morju traja vojna dalje, čeprav ni senzacionalnih poročil. Angleške ladje čistijo vsa morja in »navzile povečani delavnosti podmornice, je dejal angleški ministrski predsednik pretekli četrtek, »imamo polno upanja, da bomo s to nevarnostjo kmalu obravnavali.« — V zraku je bilo samo nekaj prask nad francosko-nemško fronto. Nemških letal nad Anglijo ni bilo, narobe pa tudi ne. — Tajinstvena in tem bolj huda pa je gospodarska vojna. Pretekli teden smo slišali, da sta Anglija in Francija zaplenili skoraj 600.000 ton (60.000 vagonov) raznega blaga, ki so ga nemške in nevtralne ladje vozile v Nemčijo. Večidel surovine, kakor rude, petrolej, ki so za vojno potrebne. Izvzemski skozi Baltik in Srednjo Evropo Nemčija ne dobiva nič več iz tujine. Morska pota so ji vsa zaprta. Angleška blokada je jeklena. Nemčija se proti blokadi bori in so bile v tem pogledu izdane zanimive številke. Zbrala jih je švedska admiraliteta. Po teh podatkih je bilo do sedaj potopljenih ladij s skupno nosilnostjo 412 tisoč ton, od katerih padeta dve tretjini na

september, ena tretjina na oktober. Anglija je od teh izgubila 73.000 ton v oktobru, 150 tisoč ton v septembru, ali pol odstotka od svojega trgovskega brodovlja, ki znaša 22 milijonov ton. — Francija je izgubila 36.000 ton, Nemčija pa 58.000 (toda nemške ladje so se večidel same potopile, da ne bi prišle v sovražne roke, ker Angleži in Francozi nečrtno trgovskih ladij ne potaplajo, ampak jih zasežejo in prepeljejo v svoja pristanišča, kjer jih zaplenijo). Nemške izgube znašajo eno petino trgovskega brodovlja, ki znaša 4 milijone ton. Toda nemške ladje so večidel zaprte po nemških in nevtralnih pristaniščih in vozijo svobodno samo po Baltiku, medtem ko angleške in francoske vozije po vseh morjih. Neutralsci so izgubili okroglo 105 tisoč ton. Največje žrtve je trpela Švedska, ki je izgubila skoraj 14.000 ton. Med vsemi frontami je torej najhujša gospodarska fronta in ta kaj bo odločitev padla.

Kdor potrebuje

zimsko suknjo, plašč, obleko — toplo perilo, naj si ogleda veliko izbiro v manufakturni trgovini

Janko Češnik Ljubljana
Lisnarska ul.

samo na papirju, kajti v dejanju prihaja v poštev samo Anglija in Francija, ki imata denar, da naročila takoj plačata, in ki imata svoje ladje, da blago lahko svobodno prepelejo v Evropo. Sklep Amerike je torej odprl Franciji in Angliji neizdržljive vire ameriškega bogastva in so vsi veliki listi edini v tem, da bo ameriška odločitev na vsak način vplivala na izid vojne. Iz Anglije in Francije je že šlo v Ameriko naročilo za 8000 letal vseh vrst ter raznega drugega blaga v vrednosti skoraj 60 milijard dinarjev, kakor poročajo ameriški listi.

Za Jugoslavijo velja to, kar je bilo rečeno pretekli teden. Ona je steber miru na Balkanu. Zato si tudi prizadeva, da bi svoje mirovno poslanstvo izkoristila za nadaljno notranjo ureditev Balkana, kar je predpogoj za to, da bo Balkan ostal nevtralen, torej izven vojnega viharja

Važna okrožnica papeža Pija XII.

Pod naslovom »Summi Pontificatus« je sv. oče Pij XII. podal svetu svojo prvo okrožnico. V njej je v zvezi z resnostjo sedanjih časov ugotovil, da se prebujata zavest skupnosti v katoliški družini na svetu. Zatem sv. oče pravi, da ga je pri sestavljanju te okrožnice navdajala nepopisna bolest ob misli na strahote vojne ter da je bil on vse storil, da bi to vojno preprečil. Osnovna rana sedanjega časa je, zanikanje splošnega moralnega načela, bodisi v življenju posameznika, bodisi v socialnem življenju in mednarodnih odnosih. Svet ne priznava in zavrača naravni zakon, ki ima svojo podlago v Bogu. Zanikanje Boga torej pomeni istočasno tudi zanikanje naravnega zakona. Novo poganstvo razkraja človeško družbo in vodi do tega, da izginja duh vzajemnosti in ljubezni. Papeževa okrožnica pravi, da je svet zašel v sedanjih strahotni prepad zaradi tega, ker svetlost dane besede ne drži več, zato, ker se širi in prevladuje nauk o sili, zato, ker ni več medsebojnega zaupanja med narodi. Papeževa okrožnica zavrača in obsoja nauk o vse-mogočnosti države zato, ker je proti predpisom naravnega prava. Krščanski nauk pravi,

da ima tudi država lahko svoje pravice, ki pa nikdar ne morejo objeti človeških duš. Država ni gospodar nad dušami. Okrožnica poziva odgovorne državnike, da naj storijo vse, da se v bodočnosti, ko se bo, po končani vojni, uvajal novi red, izognejo starim zablodam. Novi red mora biti zgrajen na spoštovanju naravnega prava in na božjem razodetju. Ker je človek v svoji omejenosti pokazal, da sam ni v stanju ustvariti pravega družabnega reda, je ostala samo Cerkev tista, od katere more priti odrešenje. Cerkev je pripravljena z vsemi silami sodelovati pri delu za tak red in se bo vzdrževala pri tem vsega, kar bi moglo omajati civilno oblast ali omejiti njene pravice. Zato papežev dolžnost njegovega apostolstva nalaga, da izpregovori in pokaže resnico, jo zagovarja in brani. Njegova dolžnost je tudi, da prav v sedanjem času neutrudno oznanja duha ljubezni in tako duše pripravlja za prihod Kristusovega miru, za katerega neprestano molimo. — Po vsem katoliškem svetu je okrožnica napravila najgloblji vtis, pa tudi nekatoški krogi so jo sprejeli s spoštovanjem.

Jeli potrebno

neprestano opozarjali na »Bayer«-jev križ na Aspirin-tabletah! Pač, kajli vedno znova se pojavljajo palvorbe z nekano, okristili se s svetovnim slovesom Aspirin tablet!

ASPIRIN

TABLETE

Oglaš. reg. pod št. brojem 32608 od št. XI. 1938.

gi vrsti pa male vlagalce, tako da bi zares lahko govorili o družinski pravičnosti, kajti po eni strani bomo malega kmeta razdružili, po drugi strani moramo pa gledati, da poskrbimo za malega vlagalca v zadrugi in zunaj nje.

d Vlagatelji se se pomirili. Z začetkom vojne je nastala tudi med našimi vlagatelji vznemirjenost in je kazalo, da bodo dvigi prav znatni. Samo v Zagrebu je bilo dva dni pred zaporo dvignjenih okoli 80 milijonov din. Toda z uredbo o izplačilu vlog je bilo dviganje vlog znatno omejeno, še bolj pa so k pomirjenju doprinele izjave merodajnih činiteljev, da bo naša država še nadalje ostala nevtralna. Dviganje vlog je posebno

stične Zveze lesnih delavcev. Zanimivo je, da so bili njihovi predlogi tako površno sestavljeni, da so bile od njih predlagane mezde celo nižje kot pa so dejanske plače v podjetju.

d Zboljšanje plač monopolnim delavcem. Zastopniki Zveze monopolnih delavcev in delavk ter delavski zaupniki so se oglasili pri upravi državnih monopolov, kjer so posredovali za izboljšanje položaja monopolnih delavcev. V upravi državnih monopolov so zastopniki zvedeli, da se pripravljajo izpremembe in dopolnitve pravilnika o poslovanju, plačah in pokojninskem skladu za vsa monopolna podjetja. Pri tem se bodo upoštevali predlogi Zveze monopolnih delavcev. — Izdelati nameravajo tudi nov pravilnik za delavce v državnih solarnah.

d Pes je požrl 1500 din. Nekli uradnik v Varaždinu je v gostilni izgubil listnico z 2300 dinarji, ne da bi opazil. Prišedši domov je šele ugotovil, da nima listnice. Brž je odšel nazaj v gostilno, todo tam je malo manjkalo, da ni padel v nezavest, ko je opazil velikega lovkega psa, ki je ravno požiral njegovo listnico. Brž mu je iztrgal listnico izpod zob, toda žival je medtem že požrla 1500 din v bankovcih ter polovico usnja.

d Belgrajska mestna občina je sklenila da bo nabavila 20 novih avtobusov, s katerimi bo izpopolnila prevozna sredstva na dosedanjih progah. Avtobuse bo dobavila »Automontaža« iz Ljubljane po 300.000 din za vsakega.

d Za ureditev kmečkih dolgov. Kmetijski minister dr. Čubrilovič je sprejel poročevalce listov in jim povedal, da je izdelal nov načrt za ureditev kmečkih dolgov. Minister je izjavil, da se je v tej stvari ravnal po določenem načrtu. Razdelil je kmetijske dolgove v dve skupini. V prvi skupini so tisti kmetje, katerih dolgovi že načenjajo temelje njihove skromne proizvodnje, v drugi pa premožnejši kmetje, ki bi jim bilo z razdolitvijo možno izravnati svojo proizvodnjo s plačilno močjo, ne da bi zrahlijali svoje kmetijsko gospodar-

stvo. Po vsakoletnih podatkih je dognano, da znaša število malih kmetov in malih posestnikov, ki dolgujejo do 50.000 din, 715.847, njihov dolg pa 2.189.289.455 din. Število dolžnikov, ki so dolžni več ko 50.000 din, t. j. srednjih in premožnejših kmetov, znaša 16.338, njihovi dolgovi pa 606.879.938 din. Ta delovni način jasno kaže, kaj je treba ukreniti za razdolitve kmetov in kako. Prepričani smo, da bo postopek za ureditev kmetijskih dolgov do 50.000 din uredil tako, da bomo najprej zavarovali kmetijsko denarno združništvo, v dru-

Ob 20 letnici Poselske zveze

Bilo je leta 1919., ko so po uničevanju svetovne vojne slovenske ustanove zopet svobodno zadihale. Krščanski društvi, ki so imela za seboj zgodovino že nekaj desetletij, ni bilo težko zbuditi k delu, ker je bilo to le zaradi razmer prekinjeno, težko pa je bilo tedaj ustvarjati kaj novega — trajnega. Takrat je zrastle strokovna organizacija naših služkinj — Poselska zveza. Do tedaj ta stan kot tak ni imel nikakega lastnega ognjišča. Zdi se, kakor da se nikomur ni zdelo vredno ozreti se za trpinkami, ki so se komaj kako nedeljsko popoldne smeje za nekaj uric pokazati iz hiše, kjer so puščale svoje mladostne moči. Priti je moral duhovnik, ki si je znal pridobiti njihovo zaupanje. Dobil je po njih vpogled v življenjsko stanje služkinje. Uvidel je, kako pri večini družin gineva krščanski duh, ki je smatral služkinjo kot člana družine ali vsaj še kot pomočnico v gospodinjstvu. Uvidel je, kako postaja služkinja kakor od drevesa družine odpadel listič, ki se gnan po vetru nima kam opreti. In našel je dekleta, ki so si postavile za nalogo, izvojevati mesto zastarelega nov pravičnejši poselski red, na katerega bi se za doseg svojih pravic mogle opirati. In po nešteti sestankih ter posredovanjih pri oblastvih so le uspeli: Poselski red za Slovenijo je izšel.

Da bi se omejilo izkoriščanje služkinj po

nekaterih posredovalnicah za službe, je Poselska zveza ustanovila lastno posredovalnico, ki je do danes že tisočim služkinjam oskrbela službo in kruh. Za brezposelne in bolehe služkinje je oskrbela zavetišče, ki je bilo splošno nastanjeno v Marjinem domu, a leta 1931. se je preselilo v lastno hišo v Križevniški uljci 2. Vsakoletni občni zbori Poselske zveze v številkah podajajo podrobno sliko dela, ki priča, koliko deklet dan za dnem, leto za letom išče v tej hiši začasnega doma, bodisi da je morala zapustiti rodni dom in iti za kruhom, ali pa službeno mesto in si kot brezposelna iskati drugo službo.

Služkinja potrebuje tudi stanovske izobrazbe in tega se Poselska zveza vedno zaveda. Zato je takoj, kakor hitro je prišla do lastnih prostorov začela prirejati strokovne tečaje. Ob zimskih večerih so ti tečajji postali za članice kar cela šola, ki jo vodijo izurjene moči, in v katerih je dekletom dana lepa prilika, izučiti se v kuhli, šivanju in drugih gospodinskih panogah.

Za danes lahko rečemo to-le: če bo v vsaki služkinji živel tisti duh stanovske vzajemnosti in poštvalnosti za naše skupne težnje, ki je živel v dekletih, ki so pred dvajsetimi leti v veliko težjih prilikah snovale organizacijo, uspehi tudi v bodoče ne bodo izostali. V to Bog pomagaj!

Banovina je prevzela Prešernovo rojstno hišo

Te dni je lanska uprava prevzela v svoje varstvo in skrbstvo Prešernovo rojstno hišo na Vrbi. Pri prevzemu je zastopal prosvetni oddelek banske uprave svetnik Ljovjo Planina, odbor za odkup pa njegov blagajnik župnik F. S. Finžgar. Sestavila sta inventarni zapisnik. Med predmeti je zibelka, v kateri je pesnik ležal v detinskih letih, dalje starinska ura, ki jo je imel Prešeren v svoji odvetniški pisarni v Kranju, potem ura, ki je bila v hiši ob Prešernovem rojstvu. Med drugimi predmeti zbujajo pozornost lepe starinske skrinje, udobni stari slovenski stoli in drugi pohištveni kosi. Poleg tega je v hiši zbranih tudi mnogo drugih predmetov iz Prešernove dobe, ki lepo dopolnjujejo notranjo podobo

hiše. Zbranih je tudi že precej knjig, med katerimi so tudi redke izdaje pesnikovih pozelij. Oskrbnik hiše je Prešernov pranečak mizar Jože Vovk. Prešernovo rojstno hišo je pretekli mesec obiskalo okrog 250 učencev raznih šol, napovedani po so še novi izleti. Vstopnina za ogled je nizka, za odrasle 2 din, za mladino pa 1 din. Revni učenci so vstopnine oproščeni. Toplo pa je priporočiti obisk Prešernove rojstne hiše na Vrbi. Zeleti bi bilo, da bi vsak slovenski človek enkrat v svojem življenju poromal na Vrbo in stopil v preprosto kmetsko hišo, v kateri se je rodil in živel največji oblikovalec slovenske besede.

v oktobru popočno popustilo in vlagatelji so v številnih primerih začeli nositi nazaj vloge, dvignjene v prvih dneh vznemirjenosti. V mnogih primerih tudi niso bile dvignjene že odpovedane vloge, tako da so še nadalje ostale v denarnih zavodih. Po podatkih, katere je zbrala Narodna banka do 26. oktobra 1939, je bilo skupno vlog izplačanih 522.4 milijonov din, kar je komaj 5% vseh vlog zasebnih zavodov, Pošte hranilnice in Državne hipotekarne banke. Od dospelih že odpovedanih vlog ni bilo dvignjenih okoli 100 milijonov din, kar je dokaz, da se razmere zelo boljšajo tudi na našem denarnem trgu in pri naših denarnih zavodih.

d Planelo za perilo, trpežno od 5.80 din naprej, trpežni modri barhentni za otroške in ženske obleke od 10 din naprej, blago za plače od 5 din, za moške sukne od 40 din, zimске rjuhe od 20 din, odeje od 27 din, kakor tudi še razne ostanke dobite v Goričarjevi mali trgovini za vodo, Sv. Petra nasip 29 (kjer je krompirjev trg). Ako pa hočete dobrati kaj boljšega za praznik, imate pa v glavni trgovini lepo izbiro in tudi nizke cene. Ker bomo letos vsem stalnim odjemalcem poslali koledarje, naj vsak pusti pri blagajni eni izmed vseh treh naših trgovin svoj naslov! — F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29 in 30 in Sv. Petra nasip 29.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Dve uri sta se pogovarjala. Listi poročajo, da je 30. oktobra hrvaškega bana dr. Šubašiča obiskal komandant zagrebskega armadnega poveljstva general Nedeljković. General se je pogovarjal z banom polni dve uri.

p Kdor ruje proti sporazumu, je proti državi. V Titelu in nekaterih drugih krajih Vojvodine je minister Tomič imel te dni več sestankov, na katerih je govoril o političnem položaju. Na sestanku v Vihovu, kjer so ga domačini posebno prisrčno sprejeli, je minister v svojem nagovoru naglasil zlasti tole misel: »Vsi tisti, ki delajo zoper narodni sporazum, ki sta ga sklenila Cvetković in Maček delajo zoper najbolj življenjske koristi Srbov, Hrvatov in Slovencev in zoper našo veliko državo. Sporazum bo omogočil pravilno in normalno delo ter napredek v naši državi. Sporazum bo vrnil državljanom pravice za svobodno udeležbo v političnem delovanju.«

p Posvet o občinskih volitvah. Dne 3. novembra je bil v predsedništvu vlade v Belgradu posvet zaštopnikov posameznih vladnih skupin. Na seji so bili navzoči od JRZ predsednik stranke Cvetković, podpredsednik dr. Korošec, prometni minister inž. Beslić in gradbeni minister dr. Krek. Nadalje sta zastopala svoje politične skupine prosvetni minister Maksimović in pravodni minister dr. Marković. Prav tako se je seje udeležil predsednik zemljeradniške stranke dr. Milan Gavrilović ter minister brez listnice dr. Konstantinović. Na seji so razpravljali o novem občinskem zakonu ter o občinskih volitvah. Seja se je sledeči ponedeljek nadaljevala.

p Minister dr. Miha Krak je imel preteklo nedeljo v Trzinu in v St. Janžu na Dolenjskem dva shoda, ki sta v vsakem pogledu lepo uspela.

NESREČE

p Avtomobil ga je porušil. 17 letni kovaški vajenec Albin Podakar se je peljal s kolesom iz Medvod domov v Presko. V temi je nenadoma privozil avtomobil, ki ga je porušil. Podakar je hudo poškodovan po glavi in po vsem životu.

n Ko je svodel za višino davka. V Glini se je te dni pripetil nenavaden dogodek. Ugledni glinski trgovec Jakob Langraf je bil poklican na davčno upravo v Glini, kjer so mu sporočili, koliko mora plačati davka. Lan-

Upokojenci so dobili novi dom

Dne 30. oktobra je škof dr. Gregorij Rožman ob veliki udeležbi duhovščine, sester usmiljenk in vernikov, med njimi mnogo dobrotnikov, blagoslovil v Ljubljani novo poslopje, ki so ga sestre usmiljenke zgradile na vrtu svojega zavetišča na Vidovdanski cesti. Novo poslopje je krasna zgradba, umetniško navdahnjena, ki stoji sredi nasmejanega vrta tako, da jo bo sonce božalo ves ljubi dan. Notranjščina je urejena po najbolj razvijenih predpisih sodobnega stanovanjskega udobja. Največji vtis pa napravljata nova, moderna kuhinja, kjer opravlja skoraj vse delo električna, ki jo usmerjajo tihe in skromne roke sester usmiljenk. V tej kuhinji se bo odslej kuhalo za 500 oseb, ki jih preživljajo v zavetišču. Toda sestre pričakujejo, da jih bo kma-

Čujte in molite!

Kakor na mnogih mestih evangelija, naš božji Učenik: tudi a priliko o nebečnem kraljestvu opozarja k čuječnosti. Duhovno življenje človekovo je v resnici največ odvisno od stalne čuječnosti. Marsikaterim stariem ne bi bilo treba obžalovati dušne in telesne pogube njihovih otrok, če bi pravočasno nanje pasili. Marsikatero dobro, pošteno dekle ne bi šašo v sramoto, če bi pravočasno nase pasilo. Marsikak mladenič je izgubil vero, ker ni bil dovolj čuječ. Marsikak goreč in pobohren kristjan je postal mlačen in hladen, ker ni upošteval Gospodovih besed: Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo.

Najprej je treba čuti, potem pa moliti. Čuječnost je važnejša, kakor molitev. Če samo moliti, pa se obenem neprestano udajajo dušnim nevarnostim, si podobno človeku, ki bi molil naj ga Bog milostno obvaruje smrti, pa potem vzel strupa.

Vztrajno moramo stati na straži pred slehernim grešno priliko. »Ko so ljudje spali, je prišel sovražnik in je prisejal ljuke med pienico.« Če spiš, te nisi previden, pride sovražnik tvojega svetitanja in iztrga ljubezen božjo iz srca in pahne tvojo dušo v pogubljeno je.

Nihče naj si ne domišlja, da stoji dovolj trdno. Satan nas stalno zasleduje in nam v trenutku, ko se nič ne zavedamo izpodmakne tla.

graf se je nad veliko vsoto, ki bi jo moral plačati, zelo razburil. Ko je šel iz poslopja, mu je postalo slabo. Prepeljali so nekje hotel, poklicali zdravnika, ki pa trgovcu ni mogel več pomagati. Zdravnik je ugotovil srčno kap, ki je nastopila zaradi prevelikega razburjenja.

n Z vozom in konji v prepad. Ko je šel te dni poštar Princič iz Koprivnika proti Nemški Loki na Kočevskem, se mu je ob cesti nudi strašen prizor. V prepadu ob cesti, ki ni nič zavarovana, sta ležala dva konja, že močno zasnežena, in vprežena v voz, pod vozom pa je ležal nagibno voznik. Princič je sklical ljudi, ki so takoj začeli reševati. Z velikim trudom so sprostili oba konja, ki sta bila že vsa prezebla. Vozniku pa niso mogli več pomagati, ker je bil že mrtev. V voznika so spoznali mladega kmeta Franca Hutterja s Hriba pri Koprivniku.

lu 600. Zjutraj ob 8 je bila sv. maša, ki jo je daroval prevz. g. škof. Pri sv. maši so mu stregli vizitator očetov misijonarjev, ravnatelj sester usmiljenk, šempetrski g. župnik, škofov tajnik in mnogi drugi. Sestre so svojo krasno kapelico spremenile v cvetličnjak in so med bogoslužjem lepo pele. Po sv. maši je bil »Te Deum«, nakar je prevz. škof v škofovskem oblačilu in spremljan od vsega spremstva in vernikov šel v novo poslopje ter ga vsega blagoslovil od podstrešja do kletnih prostorov. Po tem ganljivem obredu je nato blagoslovil kip Kristusa Kralja, ki bo odslej stal v poslopju kot zunanje znamenje nevidnega varuha, ki je bil na koncu vseh obredov s posvečenjem hiše Kristusu Kralju postavljen temu domu usmiljenja.

„Domoljub“ je najbolj razširjeni tednik med vsemi Slovenci!

Vabimo vse dosedanje naročnike „Domoljuba“ da nam pridobimo nove naročnike

Kdor nam pridobi pet novih naročnikov, ki bodo plačali naročnino za celo l. 1940, bo dobival sam „Domoljub“ za celo l. 1940 zastonj

Kdor že sedaj naroči in plača naročnino „Domoljuba“ za celo l. 1940, bo dobival „Domoljub“ do konca tega leta zastonj

**Razpisujemo
nad**

Nagrade so:

**Radljski
aparati,
harmonike,
dvokolesa,
plugi,
brzoparilniki,
brzoparilni
lonci,
kuhinska
posoda,
čevlji,
blago za
obleke, srajce
in razna
druga
koristna
darila**

700

lepih nagrad

za vse dosedanje in nove naročnike „Domoljuba“

Žrebanje bo pred komisijo naročnikov in ob navzočnosti javnega notarja **dne 15. februarja 1940.**

Do žrebanja bo imel pravico vsak „Domoljubov“ naročnik, kdor bo plačal naročnino za celo leto 1940 do dne 31. januarja 1940.

Požarna podpora 1000.— din.

Ne pozabite, da rabite v teh časih zvestega prijatelja in svetovalca. „Domoljub“ Vam to hoče biti! Zato ga čimpreje naročite in navdušite zanj še druge.

Ne pozabite! „Domoljub“ ima vedno 2 strani novic v slikah!

Ne odlašajte z naročilom!

Uprava „Domoljuba“

Cene živine in mesa

Pod tem naslovom beremo v »Slovenskem gospodarju« članek, ki navaja tudi sledeča dejstva:

Med cenami živine in cenami mesa je menda največja razlika in to ne samo pri mesarjih v mestih, temveč tudi pri mesarjih na deželi. Živina se sedaj kupuje izredno nizko, posebno ker kupci dobro vedo, da so živinorejci sedaj v stiski, prvi, ker jim primanjkuje krme, drugi pa, ker je zima pred durmi in se je treba oskrbeti vsaj z obuvanjem. Videč to sliško ti bodijo posebno v odmeest oddaljenih krajih prekupčevalci, ki ponujajo za teleta 6—8 kovačev, za kravo pa 100 din, pri čemer kupujejo navadno na »čez«. Ker ni v take bolj zakotne kraje drugih kupcev in ker je stiska velika, se jih večina z gnevom in žalostjo v srcu vda in proda živinca za sramotno ceno. Kdor se hoče prepričati o takih primerih, se naj kar poda na primer v Haloze ali pa kam drugam.

In meso? Meso je še vedno pri mesarjih po 10, 14, 16 din itd. Razlika je samo v tem, da mesarji v mestih vsaj delno ločijo meso

po kakovosti in temu primerno uravnajo tudi cene, dočim mnogi mesarji na deželi prodajajo meso starih krav po isti ceni kot meso telic, navadno je pa tako, da se kupi in seka krava, ki se je kupila za nekaj sto dinarjev, kupcem mesa se pa zatrjuje, da je to meso telice itd. Kupovalci mesa na deželi nimajo izbire in kupijo pač to, kar dobijo, dočim je v mestu vsaj v tem oziru boljše.

Kaj storiti? Najlažje bi bilo reči, da naj stvar uredi oblast in »merodajni činiteljci«. Toda izkušnje kažejo, da navadno ostane samo pri takihle pozivih. Najprej bi se še dosegel uspeh, če bi se združili najprej oni, ki meso kupujejo, in potem teh bi se šele organizirali živinorejci. Ti imajo več smisla za organizacijo in bi bil uspeh prej možen. Pa tudi laže je izpeljati organizacijo v mestu kakor na deželi. Organizacije kupcev mesa bi kupovale živino naravnost od živinorejcev, ti bi se pa, videč, da se jim živina plačuje kakor treba, nazadnje tudi organizirali. Na ta način bi dobra stran organizacije prišla tudi prej do učinka.

d 75-letnice rojstva je praznoval v Celju starosta lavantinskih organistov, upokojeni ravnatelj orglarstva Šole in znani slovenski skladatelj Karel Bervar. Na mnoga leta!

d Zborovanje mladine JRZ stranke je bilo pred kratkem v Celju. Govorili so bivši podpredsednik narodne skupščine Mihelčič, celjski župan Voršič in bivši poslanec Marko Kranjc, ki je zelo lepo obravnaval vprašanje »o narodni in državni samozavesti«. O samoupravi je izgovoril tehtne besede ravnatelj inž. Sodja, delo o mladinski JRZ pa je tolmačil bivši poslanec Smersu. Na zadnje je vsa dvorana navdušeno zapela »Hej Slovenci«.

VINA iz Centralne vinarne v ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivec najbolj!

d Mešana jugoslovansko-nemška komisija za pregled meje in kamnov, ki razmejujejo našo državo in Nemčijo, se je sestala na severni meji in ugotovila, da so potrebna popravila mejnikov. Dela bodo izvršili na skupne stroške obeh držav.

d Delo pri cerkvi v Mokranjcih lepo napreduje. Streha je že prekrita.

d Hmeljska kupčija. Cene so se učvrstile in se je plačevalo od 58 do 62 din za kg, izjemoma pa tudi še nekaj več. Presoja kakovosti ni več tako stroga in je tudi že razmeroma slabše blago doseglo višje cene.

d Knjižnica Katek. prosv. društva v Celju ima okrog 2000 lepih knjig, med temi 800 leposlovnih.

d Knjižnice Delavske zbornice so ustanovili v Celju, da morejo tudi delavci in namenkenci Celja in okolice priti do dobrega čitila. Knjižnica posluje v prostorih Delavske zbornice, Razlagova ul. 5, vsak delavnik od 10—12 in od 5—8. Knjižnica ima na izbiro najboljše dela v slovenskem jeziku, pa tudi mnogo knjig v drugih jezikih.

d Pomanjkanje jabolk. Zadnje čase se pri posestnikih v Halozah dan za dnem oglašajo trgovci, kateri povprašujejo za jabolki in jim nudijo tudi visoke cene po 2 din za kilogram. Vendar je pa jabolka sedaj zelo težko dobiti, ker so jih kmetje že poprej

stisnili in jabolčnico prodali po zelo nizki ceni. Tako je sadna trgovina to leto v zastoju. V Pragerskem so naložili to leto komaj 5 vagonov jabolk, dočim bi jih sedaj naložili 50, a jih ni. — Enako je v zastoju tudi trgovina krompirja. Kmetje imajo zelo malo krompirja, katerega pa uporabljajo v prvi vrsti zase.

d Nev prapor je dobila prostovoljna gasilska četa v Ločici pri Vranskem in ga izročila duhovniku, da ga je blagoslovil 29. okt. Blagoslovitev je bila združena z lepo proslavo, ki so se je udeležili nekateri vodilni slovenski možje.

d Sadjarski sestanek je bil te dni v Trbovljah. Poleg drugega so sklenili, da se zgradi v prihodnjem letu primerna sadna sušilnica.

d Okrajni cestni odbor v Mariboru je začel graditi po naročilu banske uprave v lastnem delokrogu novo zidano cesto, ki bo vezala tovarno lepenke v Ceršaku z dosedanjjo banovinsko cesto Št. Ilj—Velka. Zgradba

Najvažnejše vprašanje Slov. Krajine

Eno najvažnejših vprašanj Slovenske Krajine, kako izboljšati položaj sezonskega delavstva. »Straža« v viharju piše o tem tudi sledeče:

V zadnjih časih nam je tujina zaprta, z njo ne moremo računati. Moramo se vprašati, ali imamo doma pogoje, da zadovoljimo vse upravičene zahteve naših ljudi po kruhu?

Agrarna reforma je »razdelila« veleposestva. Toda namesto prejšnjih so nastala nova, ki so veliko večja in obširnejša, ki pa imajo še to slabo lastnost, da potrebujejo le zelo malo človeških moči. Ljudi so nadomestili stroji, jim odžrli kruh in jih vrgli na cesto. Ali se bi bilo dobro razlastiti tudi moderna veleposestva? V Slovenski Krajini imamo več takih primerov, samo da nove srečne posestnike ne nazivljemo z »grofici« in »hercegi«, ampak bolj sodobno, da se zakrije njihov pravi stan. Na žigav račun so oboga-

te ceste je bila nujna ne samo iz gospodarskih, temveč tudi iz narodnostnih in državno-političnih razlogov.

d Za ustanovitev »Pružnice Poštne hranilnice v Mariboru« se je odločno zavzelo Združenje trgovcev. Zahteva je opraviljiva. V Mariboru je poštno-čkovni promet zelo velik. Po zanesljivih podatkih je bilo lani čkovnih in hranilnih vplačilnih enot dober milijon v znesku celih 402 milj. din. Plačilnih enot je bilo približno 104.000 v znesku 400 milj. din. Skupaj je torej bilo čkovnega in hranilnega prometa 802 milj. din.

d Korpušentim in mišičastim, pri katerih se pojavljajo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izborno pomaga večledensko pitje naravne »Franz-Josefove« greske vode. Taki ljudje se morajo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje.

Št. 12. 11. 39 od 8. oktobra 1937.

d Banska uprava v Beju s kaparjem. Za pred leti se je ta najhujši škodljivec sadnega drevja pojavil tudi pri nas v naših najboljših sadnih okoliših. V zadnjem času so oblasti dale ponovno pregledati z vso odločnostjo razne sadne okoliše, zlasti v obmejnih krajih, ki mejijo na Nemčijo, Madžarsko in sosedno banovino Hrvatsko po posebnih komisijah pod vodstvom fitopatologov. Podvzeli so se učinkoviti ukrepi, da se ta nevarni kapar zatre, kjerkoli se pojavi. Tako se je v občini Križevci (okr. Murska Sobota) dalo uničiti (posekati in sežgati) okuženo sadno drevje po ugotovitvi okužbe. Prizadetim sadjarjem je kr. ban. uprava nadoknadila škodo in jim dala za nadomestilo brezplačno sadna drevesca iz banovinske drevesnice. S prispevkom 100.000 din od Privilegirane izvozne družbe »Prizadec« je kr. banska uprava izvedla sistematično škropljenje sadonosnikov v okrajih Lendava in Brežice že tekom spomladi, v kolikor so dopuščale vegetacijske razmere. S tem zatiralnim delom se bo letos in prihodnje spomlad nadaljevalo v večjem in organiziranem obsegu.

d Hmeljarska zadruga v Zalcu je letos pokupila za 16 milij. din hmeljskega pridelka, ki ga bo izvozila v Ameriko, na naš novi trg za hmelj.

d Nova avtobusna svesa Celje-Savinjska dolina. Zaradi ukinitve večernega vlaka v

te ti ljudje? Ali ne na račun naših kmetov, ali ne na račun tudi mnogih izmed teh, ki se danes potepajo in izgubljajo po širnem svetu? Ali ne bi bila njihova dolžnost, če bi jim sploh bilo kaj za rešitev tega vprašanja, da nekaj žrtvujejo?

Zadnje čase prav mnogo govorijo in pišejo o izseljevanju Nemcev v Reich. Če bi se to zgodilo, bi lahko na izpraznjeno zemljo prišli oni Prekmurci, ki doma ne morejo živeti in so prostovoljno hočejo tja izseliti. Naselitev pa bi se morala izvesti v strnjeh skupinah. Seveda oblast ne sme tako postopati, kakor je bila včasih navada, da bi naseljevala ljudi tam, kjer jih je že itak preveč!

Prekmurci hočemo in želimo, da to naše vprašanje pomaga reševati ves slovenski narod, ker mislimo, da ni v korist slovenskega naroda, kakor tudi ne države, da se nam ob naši severni meji vzgaja desetisoče brezposelnih in nezadovoljnih ljudi!

Kdo ima pravico pregledovati kleti vinogradnikov

Prinašamo del razsodbe upravnega sodišča v Celju z dne 13. junija 1939, iz katere je razvidno, da člani finančne oblasti nimajo pravice pregledovati kleti vinogradnikov, ako te kleti niso obenem kleti točilcev vina. Pod nazivom točilcev vina je razumeli samo točilce na drobno, ne pa one, ki prodajajo vino v pet-, oziroma desetlitrski prodaji. — Ker je okrajno načelstvo, oziroma naslednja nadzorstvena oblast bila drugačnega mnenja, je K. M., posestnica iz Celestrme, vložila pritožbo. Upravno sodišče je pritožbi ugodilo in izjavilo:

Po čl. 16 trošarinskega pravilnika morajo proizvozniki, če trgujejo z alkoholnimi tekočinami na debelo ali na drobno, prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole v 24 urah po proizvodnji količino proizvedenega

vina ali žganja. Ker postane vinski mošt po tem pravilniku vino 12. novembra vsakega leta, se mora novo vino prijaviti torej vsaj 13. novembra. Dolžnost prijave zadene proizvoznika-točilca. V določbah pravilnika o banovinski trošarini na vino in žganje z dne 12. decembra 1937 pa ni najti predpisa ali pravne domneve, da se smatra za točilca po tem pravilniku tudi zakonski drug ali drugi člani družine, ki žive s prodajalcem ali točilcem vina na drobno ali na debelo v skupnem gospodinjstvu. V označenem primeru tedaj finančni kontrolni organi niso imeli zakonite osnove za službeni pregled vinske zaloge tožiteljice v vinogradniški kleti zgolj na osnovi dejstva, da je tožiteljica žena gostilničarja, s katerim živi v skupnem gospodinjstvu.

d Cepič je izvršil samomor? Belgrajska policija ima še vedno mnogo dela z preiskavo o zagonebnem umoru Josipa Cepiča iz Slovenj Gradca, nad katerim je bil baje izvršen zločin v Pančevskem močvirju. Kljub vsemu prizadevanju belgrajska policija tega primera še ni mogla razčistiti. Tako iz Slovenjega Gradca kakor tudi iz Pančeva so se pojavile vesti, ki pravijo, da ni izključeno, da je Cepič izvršil samomor. Te možnosti ne izključuje niti orožništvo v Slovenjem Gradcu, ki je o pokojnem Cepiču poslalo v Belgrad obširno poročilo.

d Zločinski požigalec. V vaseh Sp. in Zg. Hajdina pri Ptuj, v katerih je bilo letos že 16 požarov, so nedavno imeli kar tri požare, ki so silovito razburili vso okolico, ker domnevajo, da je vse tri požare podtaknila zločinska roka. Okoli polnoči je najprej izbruhnil požar na gospodarskem poslopu posestnika Jakoba Cafute v Sp. Hajdini. Plameni so se z veliko naglico razširili tudi na stanovanjsko hišo ter jo skupaj z gospodarskim poslopjem upepelili do tal. Gasilci še niso doobra pogasili, kar se je pogasiti dalo, že je na drugem koncu vasi začela goreti

Skupnostna pogodba mestnih delavcev v Ptuj

Po napornih prizadevanjih ZZD je bila te dni podpisana med zastopniki ptujkega mestnega delavstva in občino skupnostna pogodba sledeče vsebine:

Pogodba velja za tri leta, to je do dne 25. X. 1942. Pogodba bo enako veljala tudi za tiste delavce, ki še bodo morda vstopili v delo. Vsem delavcem je priznana stalnost, novo sprejetim pa po 1 letu zaposlitve. Ako se bo kdaj moralo delati ob nedeljah in zapovedanih cerkvenih praznikih, bo plačan 100% pribitek nad dnevno mezdo. Vsi stalni delavci dobijo plačane tudi sledeče praznike, ako ne pridejo na nedeljo: Novo leto, Sveti Trije kralji, Sv. Jožef, Velikonočni ponedeljek, Vnebohod, Sv. Rešnje Telo, Veliki Šmarni, Vsi svetniki, Brezmadežno spočetje, Božič (2 dni) in Binkoštni ponedeljek. Po dveh letih stalne službe dobi vsak delavec 3 dni plačanega dopusta. Za vsako nadaljnje leto se tak dopust stopnjuje za en dan, do največ

»DOMOLJUB« ZASTONJ!

Mnogi, ki ne zmorejo skromne naročnine, bodo lahko postali brezplačno stalni naročniki z vsemi pravicami plačujočih (torej bodo imeli tudi pravico do požarne podpore 1000 din), če nam pridobe pet novih naročnikov.

druga domačija posestnika Franca Sitarja, kateremu so plameni uničili stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje z vsemi shranjenimi poljskimi pridelki. Kmalu zatem so gasilce že klicali na Zg. Hajdino.

d Tatvina blaga v Čretu. V noči na praznik Vseh svetih je bilo vlomljeno v trgovino Roze Kolar v Čretu v občini Teharje pri Celju. Vlomilec je v trgovini nabral nekaj kosov manufakturnega blaga, nato pa se je še založil s špecerijskim blagom in galanterijskimi drobnarijami. Odnesel je tudi precej cigaret. Orožniki skušajo ugotoviti vlomilca.

d 3000 din se mu vzeli, ko se je oni večer vračal 62-letni raznašalec kruha Anton Muršič domov, so planili nanj trije moški, ga podrli na tla in pričeli točiti in suvati ter biti s pestmi po glavi. Roparji bi ga najbrž pobili do smrti, da ni prišla mimo neka ženska, katere so se roparji ustrašili in zbežali. Starčku so ukradli 3000 din gotovine.

d Smrtna avtomobilska nesreča se je zgodila priptela v bližini Murske Sobote. Trgovec Štefan Majer iz Murske Sobote se je zgodaj zjutraj podal z avtomobilom na sejem v Petrovce. Z njim so bili tudi njegovi pomočniki, da bi mu pomagali na sejm. V gozdu na cestnem križišču pred Petrovci pa je šofer stavil avto, da se razgleda po cesti, ki je ni dobro poznal. Pot je tu ozka in je bila zaradi jutranje megle prav nepregledna. Krojaški pomočnik Vincenc Kubojca, ki je skočil naprej, da pogleda, če so na pravi poti, je po nesrečnem naključju prišel pod avtomobil, ki ga je pregazil in mu prizadejal smrtno poškodbo na glavi ter mu zdrobil obe nogi. Kubojca je bil takoj mrtev. Iz Murske Sobote je prišla sodna komisija, nato pa so truplo nesrečnega mladega moža, ki zapušta ženo in nedoletnega otroka, prepeljali v Mursko Soboto.

Savinjsko dolino uvaja »Avtobus mesta Celjac na progi Celje—Mozirje novo vožnjo, in sicer z odhodom iz Celja ob 20.45 in prihodom v Mozirje ob 21.56. Povratek naslednje jutro iz Mozirja ob 6.19 in prihodom v Celje ob 7.30. Avtobus bo vozil vsak dan.

d Truga je pokopala pod seboj otroka. Iz Zg. Doliča pri Mariboru nam poročajo o smrtni nesreči, pri kateri je bil žrtev petletni deček. Mali Jožek, sin posestnika Grušovnika, se je igral pod kozolcem. Tam je stala priskojena k stebri velika, kakih 90 kilogramov težka truga za prevoz gramoza. Otrok je po njej plezal, pa se je naenkrat prevrnila ter pokopala otroka pod seboj. Ker otroka dolgo ni bilo v hišo, so ga začeli iskati. Tako je minilo več ur, nazadnje pa se je mati spomnila ter šla pogledat pod kozolec. Ko so trugo dvignili, so našli malčka nezavestnega. Kazal je sicer še nekaj znakov življenja, pa je kmalu umrl.

d Pri napitju ali pri metnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Frans-Josef« vode.

d Nesreča pri kopanju gramoza. Rozalija Gajšek, 34-letna viničarska hči iz Krčevine pri Vurbergu, je kopala doma gramoza. Naenkrat pa se je utrgala večja množina gramoza in jo podaula. Takoj so ji priskočili na pomoč in jo rešili iz nevarnega položaja. Pri tem je dobila hujše poškodbe po nogah.

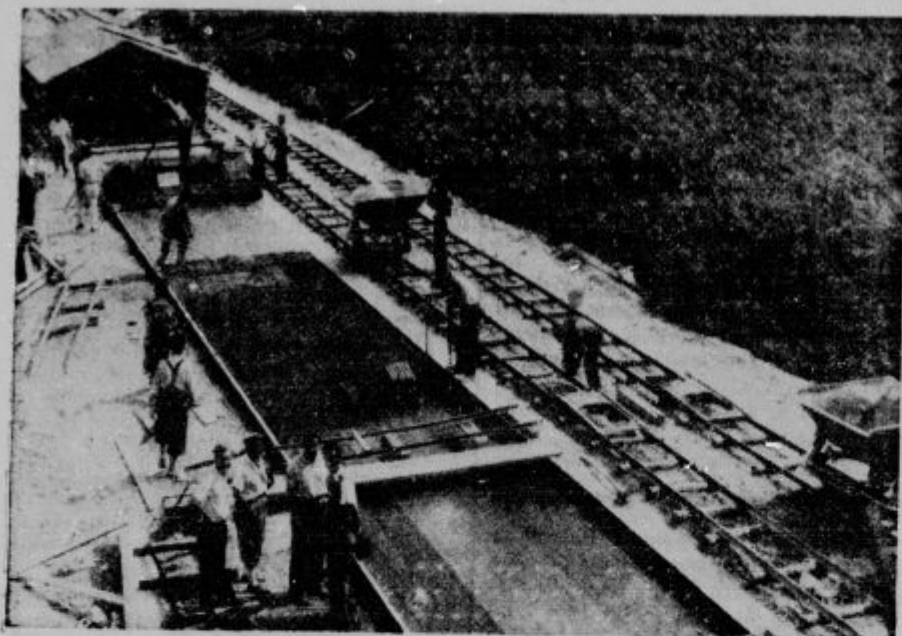
d Rudarja je ubil električni tok. V promogovniku v Velenju se je zgodila težka nesreča, katera je zahtevala prezgodnjo smrt družinskega očeta. Rudar Martin Polenik je bil zaposlen pri električnem stroju za obdelavo jamskih podpor. Medtem ko je držal pripravo v rokah, je nastal iz nepojasnjene vzroka v stroju kratak stik. Tok je preskočil v držaje in roke delavca. Polenik je obležal na mestu mrtev.

NAROČITE TAKOJ »DOMOLJUBA«!

Če želite dobivati »Demoljubac« po pošti, stane to 38 za celo leto. Če pa na skupen naslov pa 36 din za celo leto. — Pravico imate do požarne podpore 1000 din. — Ne posabite, da je »Demoljubac« obsejnejši kot vsi drugi tedniki, ki jih vedno vzporejajo z nami, in da ima redno dve strani slik.

14 dni. Za nočno delo se plača tudi 100% pribitek. Urne mezde so sicer določene za leto kot minimalne mezde po 2.75 din na uro, te mezde pa se s prihodnjim občinskim proračunom dvignejo za 10%. Gradbenim delavcem se plača mezda, ki jo določa kolektivna pogodba za gradbeno stroko dravske banovine. Družinski očetje dobe za vsakega neprekrbljenega otroka dnevno po 2 din doklade. Za dela v greznicah, kanalih in podtalni vodi, se plača 50% doklada na urno mezdo. Vsem delavcem se izplača božična nagrada v višini enotedenskega zaslužka. Pravice delavcev po obrtnem zakonu § 219 so isto vse ugodno določene, za posamezne primere nujnih zahtev pri delu. Pogojeni so tudi razni varnostni pripomočki za zaščito delavčevega zdravja pri različnih delih (gumijasti škornji, dežni plašči, zaščitna očala, kožuh in rokavice za hudo zimo itd.). Vse te pripomočke nabavi občina na svoje stroške.

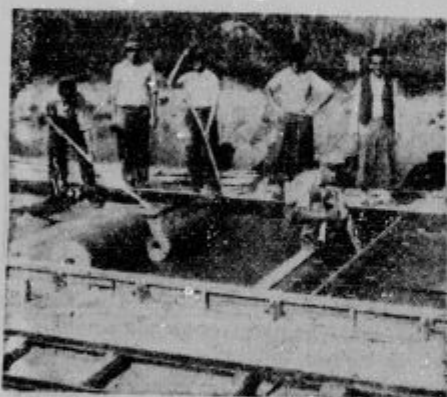
Modernizacija gorenjske ceste

Pogled na celotni postopek betoniranja betonske ceste. Spodaj je s papirjem pokrito cestišče.

Betoniranje obrobnega, 75 cm širokega betonskega pasu iz črno pobarvane betonske mešanice.

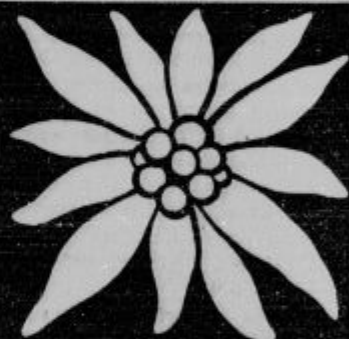
Na drobno podlago mivke polagajo na 3 m širokem pasu asfaltni papir, ki je navit na valjih.

Vibromaks, 1600 kg težki stroj za tlačenje nasipov.

Brivec je bil strašno počasen, Dobernika pa se je še bolj strašno mudilo. Ko je Dobernika potrpljenje minilo, je zavpil: »Tak, lepo vas prosim, držite britev pri miru, jaz bom pa z glavo majal gori in dol.«

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
CAJ

Novo italijansko mesto Pomezia, ki je nastalo na sekdanjem Pontinskem močvirju, so slovesno odprli.

Prizor iz francoskih utrd

Poljska kmetica

Nemška straža na mostu čez reko Ren. Nedaleč proč je francoska Maginotova črta.

Za Siegfriedovo črto se kopljejo angleški vojaki, ki pravijo, da nimajo drugega dela.

Japonke se urijo v streljanju z lokom, kar je na Japonskem zelo priljubljen sport.

Najboljši italijanski konj-skakač, ki je zmagal pri dirkah v Rimu.

V Ameriki so spustili v morje parnik z imenom »Amerika«. Ladja stane samo 17 milijonov dolarjev ali milijonov v našem denarju. Lepa vsota.

Izšla je

DRUŽINSKA PRATIKA ZA LETO 1940

in se že dobiva pri vseh veletržcih in v knjigarnah. Na to posebno opozarjamo manjše trgovine po deželi in sejmarje. /// Cena kljub večji obsežnosti nespremenjeno ista.

Vse zahteva pratiko s podobo sv. Družine!

Da bi se ne našli „kapitalistične bolezni“

Dopisnik berlinske »Tidende« iz Rige je poslal svojemu listu brzjavno poročilo, ki med drugim pravi:

Iz vsega, kar vidimo, izhaja, da se Sovjetska Rusija bolj boji, da ne bi bili sovjetski vojaki, ki se mude v baltičkih državah, izpostavljeni nalezljivim boleznim teh kapitalističnih držav, kakor pa se prebivalstvo baltičkih pokrajin boji ruske komunistične propagande, za katero je Stalin obljubil, da je ne bo. V vsakem primeru se zdi, da se Stalin ne zanese popolnoma na svoje vojake. V Estoniji sovjetski vojaki ne smejo priti v stik s prebivalstvom. Ponoči morajo ostati pod svojimi šotori. Trgovine polne blaga, dobro obloženi ljudje in zadovoljni kmetje, vse

to kaže, da ni tako strašno v kapitalističnih državah, ki jih je Sovjetska Rusija tako očrnila. Dopisnik pri tej priliki pripominja, da so se sovjetski mornarji na povratku z revije angleškega brodogojca o priliki svečanosti kronanja zastavili v Libau in Tallinu. V teh dveh mestih kar niso mogli verjeti svojim očem, ko so videli, da lahko kupijo vse, kar si pože. Reakcija je prišla zelo hitro. Naslednji dan namreč niso smeli več brez nadzorstva stopiti na kopno. — Ko so se vrnili v svoja pristanišča, je bil poveljnik sovjetske vojne ladje ustreljen, admiral Orlov, poveljnik baltičkega brodogojca pa odpoklican. Prav tako je bil odpoklican sovjetski poslanik v Tallinu, ki pa je takoj nato napravil samomor.

KATOLIŠKA CERKEV

s Po misijonskem svetu. Na Irskem so ustanovili žensko redovno družbo misijonskih zdravnic in izobraženih bolniških strežnic. Namen družbe je pošiljati v misijonske dežele zdravnice in izvežbane bolniške strežnice, da bi lajšale veliko bedo, učile nevedne matere o vzgoji otrok in tako s svojim delom pripravljale pot misijonarjem. Družba sprejema dekleta, ki so dovršila višje šole in jim poskrbi primerno zdravniško izobrazbo. — Se sredi državljanske vojne se je ustanovila v škofiji Vitoria »Misijonska križarska vojna« za dijake. Po vojni se je društvo razširilo po vsej Španiji. Namen tega društva je predvsem navduševati dijake za misijonsko delo in jim nuditi primeren pouk v misijonskem vprašanju. — Vikarijat Tsinanfu na Kitajskem praznuje letos 100 letnico ustanovitve. Prvotno je obsegal vso pokrajino Šantung, ki šteje danes 258.283 katoličanov. — V Šanghaju je bil umorjen misijonar Lebreton D. J. Pokojni misijonar se je mnogo ukvarjal z vzgojo mladih delavcev. V sirotišnici je ustanovil zlatarsko delavnico, ki je izvršila veliko prav dobrih naročil. Tako je misijonar marsikaterega zapuščenega dečka vzgojil v koristnega in poštenega člana človeške družbe. — 9000 bolnikov obišče vsak mesec misijonsko lekarno v Cangši v pokrajini Hunan.

AMERIKA

s Drobiz. V Clevelandu Newburgu je bil nedavno položen vogelni kamen za novo cerkev sv. Lovrenca. — V Clevelandu je umrl rojak Jožef Erbežnik. Doma je bil iz Gor. polja, fara Soteska. — V Strabane, Pa. se je v premogovniku ponesrečil rojak Anton Car in so ga morali pripeljati v bolnišnico v Pittsburg. — V Wittu III. je podlegla operaciji na žolčnih kamnih rojakinja Frances Mažgon, stara 58 let. — V Elkhart, Ind. je umrl rojak Joseph Grac, po domače Grbčev Jože, star 50 let. Doma je bil iz Velike Loke na Dolenjskem. — V Chicago, Ill. je izdihnila Kristina Golob roj. Primožič. — V Sheboyganu, Wis. je umrl Luka Podbrežar, vdovec, ki je dosegel 79 let. — V Aurori je umrl rojak Frank Bernik v starosti 63 let. — V Pullmanu, Ill. je umrla rojakinja Rose Bokal v starosti 62 let. Njeno deklško ime je bilo Perme, p. d. Grmaderjeva, rodom iz Kota,

Smartno pri Litiji. — V Clevelandu je nagloma umrl rojak Anton Struna v starosti 47 let. Doma je bil iz Gaberja pri Stični na Dolenjskem. Istotam je umrl Mihael Legan v starosti 31 let. Zapušča očeta, doma iz Gornjega kota pri Žužemberku. — V Leadvillu, Colo so pokopali Matija Jamnika, ki je umrl v starosti 36 let. Doma je bil iz vasi Gradišče, fara Zelimlje. — V West Newtonu je umrl Anton Šimenc v starosti 60 let. Rojen je bil v Rekovcu pri Stari vasi v novomeškem okraju. — V La Sallu je umrl Andrej Derganc. Pokojni je bil doma iz Novega mesta na Dolenjskem.

NEMČIJA

s To in ono iz Korotana. Potniki, ki prihajajo s Koroške v Maribor, pripovedujejo o veliki železniški nesreči, ki se je pred dnevi pripetila pri Beljaku. Osební vlak, poln šolarjev, je zavozil v tovorni vlak. Trčenje je bilo usodno. Pri nesreči so izgubile življenje štiri osebe, 20 pa je bilo težko ranjenih, 30 pa lahko ranjenih. V teku dveh mesecev je baje to že četrta železniška nesreča, o kateri pa nemško časopisje ne sme poročati. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, ker domnevajo, da je nesreče povzročila sabotaža. Rezultate preiskave držijo v najstrožji tajnosti. Tudi o prejšnjih nesrečah nemško časopisje ni ničesar poročalo. Materialna škoda pri Beljaku je velika. Ljudstva se je polastil strah zaradi številnih nesreč in si ne upa več potovati.

DROBNE NOVICE

En milijon ton žita je naročila Nemčija v Sovjetiji.

Nad Anglijo je letelo te dni več nemških letal — brez škode.

Demonstracije so bile na češki državni praznik v Pragi; večjo skupino mladine so Nemci zaprli.

Nenapadalo pogodbo za deset let hočeta skleniti Italija in Grčija.

Vojno posojilo v znesku 300 milijard din hoče razpisati Anglija.

Francoska vlada je sklenila zvišati prejemke vojakov na fronti in podpore njihovim svojcem.

Nad pol milijona ton blaga, namenjenega Nemčiji, sta doslej zaplenili Anglija in Francija.

Neizprosni angl. državnik Winston Churchill ni je nakopal toliko sovraštva pri Nemcih, da ga ob vsaki priliki omenjajo.

V koncentracijskem taborišču je baje umrl prvi češkoslovaški vojni minister Valav Klofač.

28 inozemskih trgovskih ladij s skupno tonažo 180.000 ton je pridržanih v angleških pristaniščih.

Na seji francoske vlade je predsednik Daladier zlasti poudaril moralni pomen zadnje papeževe okrožnice.

24 milijard dinarjev je dala doslej Anglija za ustanovitev novih in razširitev starih letalskih tovarn.

Rusija zahteva od Bolgarije del ozemlja pri pristanišču Burgas, da bi tam uredila veliko letališče.

Papež Pij XII. dobiva za svojo zadnjo okrožnico nešteto zahvalnih pisem in brzjav z vseh krajev sveta.

Sovjetski tisk napada Švedsko, ker podpira finski odpor proti boljševiškim zahtevam. Za 60 milijard vojnega blaga sta naročili Francija in Anglija v Ameriki.

Maršal Göring bo obiskal te dni Rim. V Angliji so preselili iz mest poldrug milijon otrok in žena.

Zadnje papeževo poslanico niso smeli prebrati v cerkvah nemškimi vernikom.

Nad 133 milijard lir je izdala za oboroževanje Italija v 17 letih fašizma.

Nad 500.000 poljskih prostovoljcev je v Franciji.

Da brani svojo neodvisnost, je proglasila Holandija obsedno stanje.

Sovjetska vlada bo baje kupila vse nemške parnike, ki so se zatekli v ruska pristanišča.

750.000 angleških otročičev bodo izselili iz velikih mest.

Po načrtu komunistične internacionale komunisti čim bolj zastružijo gospodarsko stisko posameznih stanov. Njihova taktika je, skaliti mir in neprestno ustvarjati nezadovoljstvo. Da prikrijejo svoje namene, nastopajo kot zagovorniki miru, pravice malega človeka, bore se za slovenstvo in za slovanstvo. V resnici pa, kjer pridejo do oblasti vpeljejo diktaturo, absolutizem, zatirajo vsako svobodo in postanejo surovo nasilni.

PO DOMOVINI

Naše prosvetno delo

Spet so se odprla vrata naših prosvetnih domov in dvoran, katerih je po naši škofiji že 153. Večer za večerom se zbira mladina na svoje sestanke, dramatični odseki vadijo igre, kajti bliža se Miklavž, bliža se božična doba in tudi za adventni čas je primerna kaka verska igra. Režiserji čutijo težave in prosijo za dobre igre. Ljudski oder je prinesel primerno stvarno za adventni čas. Pripravlja se ponatis igre: »Vera in nevera«, ki bo izšla v kratkem pod založništvom Prosvetne zveze.

Premlalo pa še polagajo važnost društva na predavanju, ki so gotovo važen činilci pri našem prosvetnem delu. Društva so prejela v »Vestniku« dvojce predavanj, ki so zelo primerna. Eno ima naslov: »Kmet, gruda in domovina«, drugo pa »Delavska izobrazba in šola«. Poleg tega nudi Prosvetna zveza sedemnajst prosvetnih večerov s slikami in deklamacijami tudi društvom po deželi. Na razpoložen je zdaj 350 predavanj, opremljenih s skioptičnimi slikami. Društva vse premlalo segajo po tem najbolj nazornem učnem pripomočku. Sedanji čas za-

hteva, da so člani in članice društev poučeni o dnevnih vprašanjih. Tvarine torej ne bo nikdar zmanjkalo za sestanke in prireditve. Društva naj povsod sestavijo zimske načrte, redne mesečne seje in kar je potrebno za uspešno smotreno delo. Knjižnice vršijo gotovo tudi važno nalogo na prosvetnem polju. Prav zdaj je čas, da se te knjižnice spopolnijo z novjšimi deli. Pri nabavi knjig pomaga centralna knjižnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 9, pa tudi Jugoslovanska knjigarna. Knjiga je in bo še vedno naša zvesta spremljevalka skozi življenje.

Občni zbori so se v nekaterih krajih že vršili. Tudi za to je primerna jesen. Naj ne bo društva, ki ne bi že pred božičem imelo svojega rednega občnega zbora. Tako bodo naša društva res ljudske visoke šole tekom jesensko-zimske dobe.

Pri zbiranju tvarine naj se posebno pazi, da je naš namen verska in narodna vzgoja našega članstva. Kar je plehekga, naj zgine iz naših odrov. Zastavimo plug na globoko.

5000 din nagrade. V pismu je pisec grozil, da v slučaju, da mu Maver ne bi hotela prinesiti na določeno mesto zahtevane vsote, da jo bo ovdal pri policiji zaradi vseh njenih nedovoljenih in protizakonitih dejanj, ki jih vrši, kaznovana gotovo z nekaj let zapora. Zaradi suma pisanja tega pisma je bil aretiran imenovani kleparski pomočnik. Aretiranec trdovratno zanika vsako zvezo z grozilnim pismom in z njegovim piscem. Obenem pa je bil tudi aretiran isti kleparski pomočnik zaradi suma vroma in tatvine pri Golorej Heleni. 62letni samski posestnik in brajčevki v Voklem št. 64 pri Kranju, o katerem je »Domoljub« poročal že pred dobrim mesecem. Do sedaj je bil vlomilec neznan. V aretiranem kleparskem pomočniku pa je Golorej spoznala vlomilca. Aretirani je takrat odnesel vso zlatino in vrednosti za okoli 5000 din. Zlatino je nesel prodal k zlatarju in urarju R. Rusu v Kranju. Pri soočilu pa je ga. Rusova spoznala prodajalca dotične zlatine. Da bi aretiranec zabil sled za seboj, je iz tukajšnjih zaporov poslal po nekem delavcu, ki je bil z njim skupno v zaporu in kmalu izpuščen, listek za svojega brata. Pri osebni preiskavi so našli ta listek. Aretiranec zanika vsako soudeležbo pri tatvini zlatine in vsako zvezo z listkom, ki ga je napisal za svojega brata.

Vodice pri Kranju. Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor FO v Vodibah. Fantje so položili svoj letni obračun in podali smernice za bodoče leto. Letošnje leto je bilo za odsek zelo plodovito, kar na fante in na nove člane zelo ugodno vpliva: od 25 fantov iz vse Zveze si je priborilo športni znak.

Sv. Duh pri škofji Loki. Pri Sv. Duhu je umrla v 87 letu starosti »Godčeva Jera«, ki je bila daleč okoli znana po svoji nenavadni in ogromni varčnosti, s katerim si je v dolgih letih s pičilim zaslužkom prihranilo precej denarja. Sama sebi si ni hotela privoščiti skoraj nič, njen skrbno pristradani denar pa bodo zdaj drugi delili.

Besnica nad Kranjem. Prejšnji teden smo poročali o drznem vromu v župno cerkev v Zg. Besnici, ki je razburil vso okolico. Neznan vlomilec je prišel skozi cerkveno okno v cerkev in vlomil v tabernakelj, odkoder je odnesel moštranec in ciborij z Najsvetejšim. Vsaka sled za bogoskruniteljcem je bila zbrisana. Zdjaj pa so našli v neki skalni duplini med vasmi Naklo

Iz raznih krajev

Kranj. V soboto je nastal na Glavnem trgu v Kranju majhen cestni karambol. Osební avto, last g. dekana Škerbca iz Kranja, se je zaletel v osebni avto, last stavbenega podjetnika g. Bidovca, tudi iz Kranja. Zaradi gladke in mokre ceste je avto spodneslo in je zadel ob drugega. Oba lastnika trpita precejšnjo škodo.

Kranj. Prevozniku in posestniku Francu Sircu iz Kranja se je na nepojasnjen način ubil konj. Ko je konj hotel iti v hlev, mu je spodrsnilo in konj se je z glavo zadel v zraven stoječi zid, si prebil glavo in na mestu obležal mrtve. Lastnik trpi občutno škodo.

Smartno pri Kranju. FO je pod vodstvom Prosvetnega društva pripravilo za otvoritev ze-

lo lepo igrano delo »Luč z gor«, ki je na naših odrih doseglo že lepe uspehe. Tudi igralci iz Šmartnega so se prav lepo postavili s svojimi vlogami, zato je bila tudi dvorana pri ponovitvi zelo dobro obiskana.

Kranj. Pred nekaj tedni smo poročali, da je bil aretiran neki oženjeni kleparski pomočnik R. M. iz Primskovega pri Kranju, star 34 let in pristojen v občino Škofljan pri Krškem. Že delj časa ga je zasledoval policijski dnevnik. Aretiran je bil na podlagi suma, da je pisal grozilno pismo, katero je imel skrito v žepu. V žepu ga je našla policija pri osebni preiskavi. Na policijo je prišla prijavit Frančiška Maver, vdova, posestnica in babica na Primskovem pri Kranju, da ji je nekdo pisal grozilno pismo, v katerem zahteva neznan pisec

RAZNO

Najmodernejši topovi. Eno izmed zadnjih dejanj bivšega angleškega vojnega ministra Duff-Cooperja je bilo v tem, da je s švedskimi orožarnami v Boforsu sklenil pogodbe za dobavo 2000 posebnih topov za obrambo proti letalom. - Švedski topovi proti letalom so dvojni brzostrelni topovi s kalibrom 3 in pol palca. Na minuto oddajo lahko 80 streliv. Izstrelki so šrapneli, ki so nabiti s silno brizantnim razstrelivom. Ti topovi streljajo na daljavo 6000 do 8000 m in so najmodernejši na svetu. Angleži jih bodo uporabili pred vsem za okrepitev obrambnega obroča okrog Londona. Ta obroč utrjujejo z vso naglico posebno proti morskí strani.

Neki irski advokat je pretíl uredniku nekega časopisa v Dublinu, da ga bo tožil, ker je ta pisal v časopisu o smrti nekega še živečega Sloveka. Stvar se je bila navezadnje le sporazumela izven sodnitje, samo poročilo je moral urednik preklicati, in v časopisu obljubiti, da od se-

Besede

(Povest)

Spisal N. Votkonja, Ilustriral sklad. ofikar L. Sušmeit
Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

Andrej je imel težke ure in sitnosti. Dom mu ni bil, kakor si ga je želel. In zdaj še Vida. Da naj si poišče bogato, je dejala. Njega je skrbela Vida. Zalostna je bila videti, toda govoriti ni mogel z njo, ker ni bila nikoli na samem. Vasovati pa mu je prepovedala. Da ne mara, da bi se njen fant klatil pod njenim oknom. Ijudem bi prišel v zobe. Naj ostane tajno. Zdjaj pa to! Še zmerom mu je brnelo po ušesih njeno naročilo, naj si najde bogato, ne pa bajtarsko. »Če pa druge ne maram!« je dejal ter se spet spomnil matere, ki je rekla, da mora nevesta biti bogata.

»Beračica ni za naš grunt!«

»Če pa druge nočem! Rajši grunt pustim. Naj me izplačajo pa je!« je ponovil sam pri sebi. Potem se je spet spomnil prepira in Polonca mu je pripovedovala, da je Ruparica začela, kar napadla je, tako ji je France pri srcu. Ni mu šlo na smeh, preveč ga je skrbelo za Vido. Ona pravi, da bajtarska ni za gruntarja! O, saj je gozd! Kar imata dobiti še sestri, bo lahko. Gozd se poseče. Pa Tone! No, Tone ostane pri hiši in bo bogat stric. Kdo naj ga vzame? In Huljka mu je rekla, da ni prav, če se tako drži. »Saj nikamor ne greš! Pojdi k Vidmarju, pojdi k Ruparju. Zakaj ne greš k Bevku? Ali si že bil pri Sedeju? Nič! Moraš pa le k gospodarjem, da te vidijo. Zdjaj si gospodar ti!« Jezil se je na them, da je nič ne briga, toda rekel ji ni nič, ker je na koncu rekla, da mora iti k Zonti in v Seč, kjer imajo

dekleta. »Da jih vidiš!« Zdjaj ni mogel nič, samo zardel je v obraz, kakor bi pil arniko.

K Vidmarju je bil šel po tobak; mimo Ruparja bi bil šel, če ne bi Ruparica pobirala trsk na tnalu. V soju, ki ga je petrolejka metala čez prag, je bil njegov obraz trd in negiben. Videl je na tnalu črno senco in voščil.

»O, Andrej! Ze dolgo te nismo videli. Kod hodiš?«

»Doma sem!« je odvrnil.

»Ali ne boš sedel?« je rekla ter spustila polena nazaj.

Moral je z njo. Sedel je k ognjišču, ko je prišla iz hiše Rezka. Imela je polne roke šten, ki jih je hotela spraviti v kambri v skrinjo. Zelo se je začudila, ko ga je zagledala. Andrej je tako redko hodil k sosedom, da je bil to pravi dogodek. Pozdravila ga je mimogrede ter opazila, da jo mati gleda drugače kot po navadi. Skozi odprta vrata je slišala, kako je priropotal voz. Oče je Matevžu nekaj hlastno razlagal.

Razkavi glas je hreščal kakor suhe šibe. Videlo se je, da je jezen: vrata so treskala, koklja je zavreščala, kakor da jo je kdo bručil. »Stop!« je zavpil kravi. Rezka je slišala, kako se je naglo prestopila in kako je zažvenketala njena veriga.

»Da moramo peljati led?«

»Bratina je prosil!« je Rupar vrgel vajeti.

Potem sta se onadva izgubila v hlev. Andrej je sedel ter gledal Ruparico, ki je pristavljala ponev za kavo.

»Ni treba!« je dejal Andrej. »Večerjal sem že!«

»Ne bo škodilo!« je rekla. Kmalu sta bila v pogovoru. Da svinje ne žro v tej vročini. Da je danes Bizjak pripeljal vode ter da je bil juncet tako žejen, da je vso sam izpil. Da se čebele zelo tujijo in grdo zateče,

Vpliv telovadbe na telo

Mnogokrat slišimo zlasti iz ust preskrbnih mamic: naš otrok je tako slaboten in ni za telovadbo. Še za igre ni in kar pri meni v kuhinji naj ostaja. Ko bi vedela taka mamica, kako s takim ravnanjem povečuje zlo svojega otroka! Vsakemu otroku, tudi bolnemu in prav posebno slabotnemu, je gibanje bodisi kot hoja ali izlet, v igri ali pri telovadbi, oziroma pri tem ali onem športu nujno potrebno. Zakaj? Vpliv telesnih vaj je koristen za vse telo. Predvsem se okrepijo po gibanju prizadete mišice udov, pa tudi trupa. Čim raznovrstnejši so gibi, tem zanesljivejše pridejo na vrsto vse mišice, tem skladnejše bo izoblikovano vse mišičevje. Okrepe se tudi kite in vezi, sklepi med kostmi pa postanejo prožnejši. Povsem naravno je, da zahtevajo krepkejšie mišice krepkejšo oporo. Zato se odebele tudi kosti, na katerih so mišice pritrjene. Blagodejen je vpliv na srčno mišičevje, ki se pod vplivom telesnih vaj močno pomnoži, saj mora odgovorjati večjim zahtevam a tem, da poveča število utripov in krvno množino posameznega utripa. Pri odrasčem človeku udari srce vsako minuto približno 70 krat in pri vsakem utripu gre iz srca okoli 60 kub. centimetrov krvi. (To je približno toliko, kolikor je prostornina kocke z robom 4 cm.) Ob večjih naporih pa se lahko poveča tako število utripov kakor tudi krvna množina posameznega utripa: za dvakrat ali celo trikrat. Za človeka je boljše, ker srce manj trpi, če krije telo potrebo po krvi v glavnem s tem, da se pomnoži množina krvi posameznega utripa. To pa zmore le enakomerno razvito, veliko in močno srce, ki je takšno zaradi izvajanja primernih telesnih vaj. Posebno za svoja leta preveliki, pri tem navadno suhi, ozkoprsni otroci, pri katerih očitaido vladala neká nesrazmerje med razsežnostjo krvnega

žilja in velikostjo srca, so potrebni urejenih, od zdravnika nadzirañih telesnih vaj. V teh primerih je namreč srce premajuno v primeri z obsežnim žiljem in ne more zadostiti vedno večjim potrebam za časa otrokove rasti.

Od telesnih vaj imajo korist tudi žile. Odvodnice se razširijo ter postanejo in ostanejo prožnejše. Poapnenje žil je zato pri bivših telovadcih redkejša bolezen kot pri netelovadcih. Privodnice pa, v katerih ob pomanjkanju gibanja tako rada zastaja kri, zaradi česar te žile močno in mnogokrat nabrekajo, ostajajo nerazširjene in delasposobne še v pozni starosti. Zato so krčne žile pri onih, ki so gojili telesne vaje, redek pojav. — Telesne vaje izboljšajo tudi kri tako glede števila rdečih krvnih celic in krvnega rdečila kakor tudi glede množine in učinkovitosti obrambnih snovi, ki se pretakajo po njej in drugih telesnih sokovih.

Ker je krvni obtok v neposredni zvezi z dihanjem, je razumljiv silen vpliv telesnih vaj na dihanje. Naj sledi spet nekaj števil, ki so kakor prejšnja, veljavna sicer za odraslega, a nam pomagajo razumeti podobno razmere tudi pri otroku. Pri mirnem dihanju izmenjamo ob vsakem dihu približno 500 kub. centimetrov zraka (dihalni zrak). Pri večji mišični delavnosti, ko telo zahteva več zraka (prav za prav kisika) pa se poveča množina izmenjanega zraka na 3500 kub. cm, torej za sedemkrat. Obenem, pa se pomnoži tudi število dihov v eni minuti od običajnih 15 na 30, 40 in celo 45 dihov. Tako se poveča prostornina zraka izmenjanega v eni minuti, od 7,5 litra na 165 litrov (to pa seveda samo v najskrajnejšem slučaju), torej za 22-krat. Če ta števila dobro premislino, spoznamo, kako velikega pomena je sposobnost izdatnega širjenja in krčenja prsnega koša na rast in delavno sposobnost pljuč, zaprtih v prsnem košu. Razumljivo je torej, da napravljajo telesne vaje rebrene sklepe gibčnejše in rebra hrustanec elastičnejši, rebra debelejša in prani koš prostornejši, pljuča sama pa obsežnejša in prožnejša. Pa še eno korist prinašajo telesne vaje: bolj površni način trebušnega dihanja se omakne temeljitemu prsnemu načinu, ko se vrši prežračevanje vseh, tudi najoddaljenejših in najskrajnejših delov pljuč, ki so zaradi svoje mnogokrat ozkosti ali pa so legla raznih kužnih mikrobov in bakterij.

Vpliv telesnih vaj na prebavila bo pač dobro znan. Mišični napori povzročajo lakoto, a tem pa večjo potrebo po hrani. To naj si vzamejo k srcu mamic, ki žele na eni strani, da bi bil njihov otrok vedno mirno doma, na drugi strani pa, da bi rad jedel. Gibanje tudi poživljuje in redno iztrebljajo. Slednje je za dober človekov zdravstveni počutek zelo važno; marsikateri otrokov glavobol gre na račun slabe prebave in nerednega iztrebljanja, oboje pa na račun pomanjkljivega gibanja.

Da imajo od telesnih vaj koristi tudi drugi organi (koža, živčevje itd.), se razume samo po sebi. Pogoji, da razvijejo telesne vaje ves svoj blagodejni vpliv na naše telo, pa je, da se vrše na čistem zraku in v soncu.

vaj imajo že skoraj vse pridelke pod streho. Splavarji iz Savinjske doline so odplavili svojo letošnjo zadnjo pot v južne kraje, zdaj pa si bodo morali iskati dela drugje. Tergovci so prodajo svojih narezanih zalog lesa zaključili in jih večji del vse odplavili po Savinji v južne kraje.

Mozirje. Gospodarska zadruga v Mozirju je zgradila letos novo poslopje, kjer bodo dobila svoje prostore tudi naše društva, kar bo k uspešnemu delovanju mnogo pripomoglo.

Stična. Sedaj, ko je delo na polju kolikor toliko opravljeno, je tudi naše društveno življenje začelo zopet bolj živahno delovati. Dekliški krožek kakor tudi Fantovski odsek imata svoje redne tedenske sestanke, kjer se naša mladina vzgaja za dobre, zmotne, delovne in zavedno katoliške Slovence. — Praznik Kristusa Kralja je tudi naše Prosvetno društvo počastilo s primerno akademijo. Najlepši je bil pač oni prizor, ko so male, belo oblečene deklice z venčki na glavi potresale cvetje pred sliko Kristusa Kralja ter po koralni melodiji prepemale himna: Razvija Kristus prapore. Lep nagovor je imel ob tej priliki mil. g. opat dr. Avguštin Kostelec o pomembnosti praznika Kristusa Kralja. Lepo akademijo je zaključila pesem: Povsod Boga, ki jo je pela vsa dvorana.

— Pretekli petek, 27. oktobra, je dopolnila 90 let svojega življenja Ursula Zupančič roj. Sadar, po domače Poljarjeva mati. Jubileantinja je mati pred dvema letoma umrlega g. župnika Franca Zupančiča, ki je bil zadnja leta župnik v Starem trgu ob Kolpi. Poljarjeva mati je še vedno zdrava in čvrsta ter skromno živi v hišici nedaleč od samostana. Daj ji Bog dočakati vsaj še 10 let, pa bo njen jubilej še večji. — V »Domoljubu« z dne 18. oktobra t. l. smo čitali dopis iz Višnje gore, kjer poroča dopisnik o smrti Janeza Erjavca, češ da je bil najstarejši mož Dolenjskec. Dopolnil je namreč 91 let. Da ne bo kak zgodovinar mislil, da sedaj na Dolenjskem ni več nobenega moža, ki bi imel že 91 let, lahko dokazemo, da imamo pri nas dva, in to sta: Jožef Jakos, ki se je rodil dne 11. avgusta 1846 v Sp. Dragi, župnija Stična, in je s tem dopolnil že 93 let, ter Miha Kozlevčar, ki je letos 11. septembra prekorčil 91. leto starosti. Za »Sadaria« (Jakoša) bi dopisnik iz Višnje gore že lahko vedel, da biva skoraj na meji župnije Višnja gora. Naša župnija je sicer ponosna na še čilega in zdravega Sadarjevega očeta, vendar si ne upamo trditi, da je najstarejši mož Dolenjske, ker se zavedamo, da se Dolenjska razteza preko Višnje gore in Stične še daleč naprej. — Ker smo že pri naših najstarejših sočasnih, naj povemo še to, da imamo v naši župniji tudi dve ženski, ki sta letos dopolnili že 93. leto starosti, in sicer: Marija Koščak, rojena 7. marca 1846, ter Ceglja Ana, rojena 21. julija 1846. Najstarejša naša faranka, »Gričarjeva mama« (Koščak Marija), je še čudno dobro ohranjena. Dela še vse na polju, kuhu in peče ter opravila sploh vsa hišna dela. Ona ima še tako dobre, da more brez načelnikov vtakniti nit v šivanko. Tudi sluh ima še popolnoma dober. — Pred nekaj dnevi se je vanjo zaletel nek pes in jo podrl na tla. Pobila se je nekoliko po nogah, da mora sedaj prijeti za palico. — Bog daj še več takih dolenjskih grč!

NAZNANILA

Duhovne vaje za žene bodo v Mali Loki pri Ivanu od 25. do 29. novembra. Žene in matere imajo priliko, da se duhovno posvoite, da boite kos svoji težki nalogi, ki jo imate od Boga. Duhovne vaje vam bodo k temu mnogo pomagale. Priglasite se takoj na naslov: Dom Breznedežne, Mala Loka pri Ivanu, p. Domžale. Oskrbnina za ves čas znaša 85 din.

n Razstava kuščje kožuhovine, koja in volne, ki jo je pred kratkim priredila Zveza društer rejcev malih živali v prostorih restavracije »Pri šestici«, je naša zelo usoden odmev med posetniki ter željo, da bi Zveza še večkrat priredila tako razstavo, kjer bi lahko prišli vsi zainteresje na svoj račun s ceninim nakupom domače kožuhovine, usnja in volne. Opozorjamo, da je vse to blago stalno na ogled pri rejcih malih živali v Karunovi ulici št. 10, tik za trnovsko cerkvijo.

Kmečka zveza ima lasno posojilnico

Po glasilu Kmečke zveze »Oračur posnemamo: V Službenem listu kraljevske banske uprave od 18. oktobra 1939 je bil objavljen vpis Posojilnice KZ v zadrudni register. Besedilo vpisa se glasi: Posojilnica Kmečke zveze v Ljubljani, zadruga z neomejenim jamstvom, je bila ustanovljena dne 25. julija 1939 za nedoločen čas. Zadruga ima namen, zboljševati gospodarske razmere svojih zadrudnikov a tem, da jim priskrbuje kredit po kar najbolj povoljnih pogojih. Za doseg tega namena opravlja zadruga sledeče posle: 1. daje svojim zadrudnikom posojila; 2. budi in širi smisel za varčnost in šparjenje od vsakega branilne vloge na vrstne injižice in na tekoči račun; 3. nabavlja na račun svojih zadrudnikov njihove proizvode v komisijako prodajo; 5. posreduje za svoje zadrudnike v zavarovalnih poslih.

All se hočete svolega revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in sbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljena roke in noge, trganje, sbadanje in štipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečina v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečina še stopnjuje.

Nudim Vam

zredstvo, ki razkrajja sečno kislino, pospešuje izmenjevanje in izločevanje

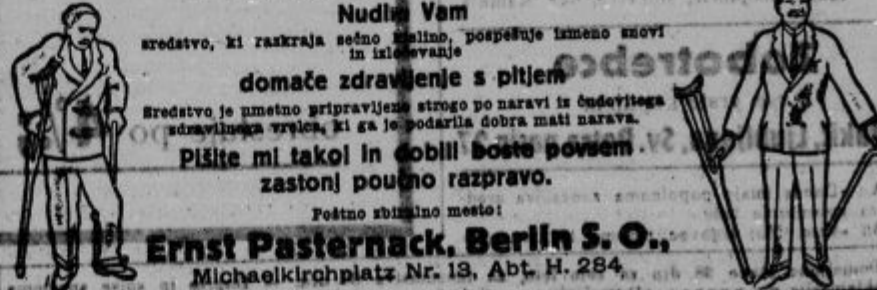
domače zdravljenje s pitjem

Sredstvo je umetno pripravljeno strogo po naravi in čudovitega zdravilnega učinka, ki ga je podarila dobra mati narava.

Pišite mi takol in dobili boste povsem zastonj poučno razpravo.

Poštno sbiljno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.,
Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. H. 284

V vsako hišo »Domoljuba«!

Črni gaber kupim

za takoj ali za posek posimi. Plačilo takoj, tudi pred posekom. Ponudbe je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljuba« pod številko 10392

OKOVJE ZA OKNA IN VRATA,

ključavnice — tudi najfinejših vrst —, slamo-reznice, reporeznice, robkače za koruzo, vinte za vozove, gnojnice in vodne črpalke, pluge in brane, štedilnike in peči, dobite še vedno zelo ugodno v železnini

FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Najboljše sredstvo proti kašnemu voščju (ferš) in kašnemu obetanju pri strocih je zeliščno mazilo

„OKAMA“

Nefteto priznanj od babic in mater. OKAMA mazilo čudovito ugodno in hitro deluje pri svilih in zastavljenih rokah, opetkih, turci, blagih in drugih težkih poškodbah.

Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga lekarn

mr. OBLAK, št. Vid nad Ljubljano

Sloveča filmska igralka je potrta zrla preder, vladar česar so jo prijatelji spraševali, kaj ji je. »Saj ima vsega,« je dejal nekdo, »slavo, lepoto in premoženje, da sama ne veš koliko.«

»Saj to je ravno, ker imam premoženje in sem tako bogata.«

»Kaj pa te potem še tare?«

»Pomislil, jaz imam tu vsega v izobilju, a moja uboga mati pa takorekoč strada v podstrešni sobici.«

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. —

Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado- stuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahvalnih pisem.

Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kunc, Ljubljana, Zidovska ul. 1.

Na delati pa prodaja Redin vsaka trgovina.

Učitelj: »Vaš sin je zaostal v zemljepisju.«

Mati: »Nič ne de, saj itak nimamo denarja, da bi potovali po svetu.«

Kupujemo šipek

po najvišjih dnevnih cenah.

Salus d. d., Ljubljana

Preklie

Podpisani preključujem, kar sem govoril zo- per gospo Podbevšek Marijo ter g. Kumerja Jožefa iz Moravč, okraj Kamnik ter se zahva- ljujem za odstop od tožbe.

Ignac Kocjančič, Moravče, okr. Kamnik.

Zobotrebec

vse vrste kupujem

M. Pakič, Ljubljana, Sv. Petra nasip 27

A.: »Danes imajo popolnoma zanesljiva sred- stva za zmanjšanje teže.«

B.: »Vem. Moj trgovec razume to izvirno.«

»Domoljuba« stane 80 din za celo leto, za inozemstvo 90 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnice, inzerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se naročnava po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 90-04, izdajatelj: dr. Gregorij Poljšak. — Urednik: Jože Kobilščak. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarčič.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelitke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

900 din mesečno

lahko vsak zasluži. — Pošljite znamko za odgovor. Jos. Batič, Ljubljana 7.

Krompir

Vsako količino kupim. Ponudbe s najnižjo ceno poslati na An- ton Podobnikar, Vrhnika.

Vajenca

za kovaško obrt, ta- koj sprejem. Oskrba pri mojstru. I. Pokorn, Skofja Loka.

Polhovne kože

lisca, kuna, dihurje in vevertice, kupuje L. ROT, Ljubljana, Meat- ni trg 5.

Pesestvo

prodam zaradi prese- litve. Maček, Podpod 1 p. Preserje.

Nevestan

sporočamo, da je na- prodaj več prvovrst- nih pogrezljivih šiv. strojev s 20 letno ga- rancijo prav poceni samo pri »Prometu«, v Ljubljani (naproti križanske cerkve) — Tudi ob nedeljah do- polndne na ogled.

Posestvo

s vsem gospodarskim poslopjem, v okolici Novega mesta, v iz- meri 9 ha in 60 arov, napročaj. — Na željo kupca z domačijo pro- da se tudi manj sem- lje. Polzvedbe se do- bi v občinski pisarni v Mirni peči.

Vajenca

k mizarakim strojem sprejem. — Andrič, žaga, Skofljica.

Strizenje konj

na novo izvršuje Kunc Anton, kovač, Sinja gorica 19, p. Vrhnika.

Novo stanovanje

3 sobi, kuhinja, priti- klinje — takoj oddam v Stranski vasl. — Vprašati: Kozamer- nik, zidaraki mojster, Stranska vas 26, p. Dobrova.

Kravo s telatom

dobro mlekarico, pro- dam. Sp. Hrušica 1, p. Dobrunje.

Več lepih pralnikov

7 tednov starih, pro- da Janez Trkov, Za- vogla, p. Dobrunje.

Letošnje nove fige

za sganjekuho, prvo- vrstne po najnižji ce- ni na razpolago pri Oračmu v Mostu.

Dekle

iščem za kmetijo, sta- ro do 40 let. Dekle Marijine družbe ima prednost. Plača po dogovoru. Naslov v upravi Domoljuba št. 17254.

Kmetije

srednje veliko na rav- nini ob cesti, oddam v najem s vsem živim in mrtvim inventar- jem. Absolventi kme- tijske šole in kavoje smožni imajo pred- nost. — Ponudbe upra- vi »Domoljuba« pod »Kmetija« št. 17222.

Kravo

dobro mlekarico, ki se te dni oteleti, prodam. Jenko, Vodice n. Lj. št. 21.

Zaražen gozd

kupim. Koželj, Boho- ričeva 5, Ljubljana.

Služkinje

sprejem. Dravlje 298 Jožef Kogovšek.

Polhe, jazbeci, srne

in vse druge kože ku- puje stalno Zdravil, Ljubljana, Stari trg 5 nasproti kavarne Za- laznik.

Pekovskega vajenca

tudi s vso oskrbo — sprejem. — Ponudbe pod »Pošten« petkari Henigman, Toplice št. Novo mesto.

Usnje

domačega izdelka nudi najugodnejše obrt- nikom in kmetovalcem LAVRIČ, usnjarna — št. Vid pri Stični.

Molčke oblike

perile in vaa oblačila po priznani niskih cenah si nabavite pri Prekerju - Sv. Petra cesta 14, Ljubljana.

Kmetičko dekle

25 letno, čiste prete- klosti, dobra skrbna gospodinja, s nekaj prihranki, seli poro- čiti poštenega, tres- nega, malega posest- nika, obrtnika ali pa uslužbenca, primerno starosti. Ponudbe s sliko upravi »Dome- ljuba« pod »Breča« št. 17237.

Kupujte pri tiskarjih, ki oglašajo v »Domoljubu«!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga s neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Novo in stare vloge, ki so v celoti vsak čas izplačljive

obrestuje po 4%; proti odpovedi po 5%